

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И
ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА
„ЗАВОД ЗА УЦБЕНИКЕ“, БЕОГРАД
ЗА 2014. ГОДИНУ**

**Број: 400 - 464/2015 - 06/7
Београд, 02. новембар 2015. године**

Садржај

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- 1. Извештај о ревизији финансијских извештаја.....2**
2. Извештај о ревизији правилности пословања 5

ПРИЛОГ I КЉУЧНЕ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКЕ

**ПРИЛОГ II НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ
ИЗВЕШТАЈА И ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА ЈАВНОГ
ПРЕДУЗЕЋА „ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ“, БЕОГРАД ЗА 2014.
ГОДИНУ**

**ПРИЛОГ III ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЗАВОД ЗА
УЏБЕНИКЕ“, БЕОГРАД ЗА 2014. ГОДИНУ**

ИЗВЕШТАЈ ДРЖАВНЕ РЕВИЗОРСКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ“, БЕОГРАД

1. Извештај о ревизији финансијских извештаја

Извршили смо ревизију финансијских извештаја Јавног предузећа „Завод за уџбенике“, Београд (у даљем тексту: Предузеће или ЈП „Завод за уџбенике“, Београд) за 2014. годину у складу са Уставом Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/2006), Законом о Државној ревизорској институцији („Службени гласник РС“, број 101/2005, 54/2007 и 36/2010), Програмом ревизије Државне ревизорске институције за 2014. годину, Закључком о спровођењу ревизије број: 400 - 464/2015 - 06 од 2. фебруара 2015. године, Међународним стандардима ревизије (ISA) и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (ISSAI).

Финансијски извештаји се састоје од: 1) биланс стања; 2) биланс успеха; 3) извештај о осталом резултату; 4) извештај о токовима готовине; 5) извештај о променама на капиталу и б) напомене уз финансијске извештаје.

Одговорност руководства за финансијске извештаје

Руководство Предузећа је одговорно за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја у складу са законом којим се уређују рачуноводство и Међународним рачуноводственим стандардима, односно Међународним стандардима финансијског извештавања.

Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примену и одржавање интерних контрола које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја, настале услед криминалне радње или грешке.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу извршене ревизије, изразимо мишљење о овим финансијским извештајима.

Ревизију смо спровели у складу Законом о Државној ревизорској институцији, Пословником Државне ревизорске институције („Службени гласник РС“, број 9/2009) и Међународним стандардима врховних ревизорских институција.

Ови стандарди захтевају да поступимо у складу са етичким захтевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа којима се потврђују исказани подаци, као и обелодањивање података у финансијским извештајима.

Избор поступака је заснован на ревизоровом просуђивању, укључујући и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, било услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија, такође, укључује процену адекватности примењених рачуноводствених политика и значајних процена извршених од стране руководства, као и оцену целокупне презентације финансијских извештаја.

Сматрамо да ревизија финансијских извештаја ЈП „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину, коју смо извршили и докази које смо прикупили обезбеђују разумну основу за наше ревизорско мишљење са резервом.

Основ за мишљење са резервом

1) Предузеће није у 2014. години, као ни у претходном периоду, вршило преиспитивање корисног века трајања за опрему која се налази у употреби, а која нема садашњу вредност, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, у укупном износу од 201.728 хиљада динара, што чини 85% укупне набавне вредности опреме.

2) Предузеће је извршило обезвређење залиха готових производа у износу од 452.510 хиљада динара на терет нераспоређеног добитка ранијих година; калкулације готових производа не садрже трошкове бруто зарада запослених који су учествовали на изради издања као директни трошкови; за расподелу осталих трошкова на готове производе у износу од 20.709 хиљада динара Предузеће нема спецификацију на које индиректне трошкове се односи наведени износ. Из свега наведеног није било могуће уверити се да су залихе исказане у складу са МРС 2 – Залихе.

Због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте наведених неправилности који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте које на финансијске извештаје имају питања наведена у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извештаји ЈП „Завод за уџбенике“, Београд за годину која се завршава на дан 31. децембар 2014. године, дају истинит и објективан приказ стања и припремљени су, по свим материјално значајним питањима у складу са применљивим оквиром финансијског извештавања.

Скретање пажње

Скрећемо пажњу на следеће:

Делатност издавања уџбеника и других наставних средстава није законски регулисана као делатност од општег интереса. Иако је Законом о уџбеницима и другим наставним средствима регулисано да Предузеће има статус јавног издавача, у стварности је доведено у неравноправан положај са приватним издавачима, због чега произилази да Предузеће не испуњава потребне услове за правну форму јавног предузећа, онако како је сада регистровано.

Због неповољног пословног окружења, Предузеће из године у годину значајно смањује обим пословања и остварује све неповољније пословне и финансијске показатеље, као што следи:

- повећање залиха материјала, готових производа и робе са спорим обртом, што представља значајну имобилизацију финансијских средстава,
- индекс остварења продаје у 2013. години према претходној години износи 75,11, односно опала је вредност продаје за 24,89%. У 2014. години индекс је 88,79, односно опала је вредност продаје за 11,21%,
- индекс остварења продаје у 2013. години према плану износи 80,10, односно мање је остварење за 19,90%. У 2014. години индекс је 75,27, односно мање је остварење за 24,73%,
- коефицијент обрта обртне имовине у 2014. години је 0,22,
- коефицијент обрта залиха у 2014. години је 1,19,
- пословни губитак у 2012. години износио је 37.197 хиљада динара, у 2013. години 144.443 хиљаде динара, а у 2014. години 154.145 хиљада динара.

Не изражавамо резерву по овим питањима.

2. Извештај о ревизији правилности пословања

Извршили смо ревизију правилности пословања ЈП „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину која обухвата ревизију активности, финансијске трансакције и информације, које су укључене у финансијске извештаје ЈП „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину.

Одговорност руководства за правилност пословања

Поред одговорности за припремање и презентацију финансијских извештаја, као што је напред наведено, руководство ЈП „Завод за уџбенике“, Београд је такође дужно да обезбеди да су активности, трансакције и информације, које су приказане у финансијским извештајима, у складу са прописима у Републици Србији.

Одговорност ревизора

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима, као што је напред наведено, наша одговорност укључује и изражавање мишљења да ли су активности, трансакције и информације које су исказане у финансијским извештајима по свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима у Републици Србији.

Ова одговорност укључује и спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказана имовина, обавезе, капитал и извршени приходи и расходи у складу са намером законодавца, односно у складу са прописима у Републици Србији. Ти поступци укључују и процену ризика од материјално значајне неусклађености.

Сматрамо да ревизија правилности пословања ЈП „Завод за уџбенике“, Београд за 2014. годину, коју смо извршили и докази које смо прикупили обезбеђују разумну основу за наше ревизијско мишљење са резервом.

Основ за мишљење са резервом

1) Систем финансијског управљања и контроле у Предузећу није у потпуности успостављен према захтевима Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору. Слабости интерних контрола у вези рачуноводственог информационог система (РИС - а) се огледају у томе да се за исти период подаци из поновљених извештаја разликују, јер нису прецизно утврђени модели и процедуре за формирање извештаја.

2) Предузеће је покренуло поступак јавне набавке - услуге производње, умножавања оптичких дискова, израда омота, услуге штампе и испоруке, процењене вредности 8.000 хиљада динара, сачинивши конкурсну документацију на начин да је тражило испуњеност додатног услова техничког капацитета, који није дефинисан, и није омогућило понуђачу чија понуда није прихваћена да изврши увид у целокупну документацију, што није у складу са чланом 61. став 1, чланом 110. став 1. и чланом 4. Закона о јавним набавкама. Предузеће је извршило набавке добара и услуга у укупној вредности 36.209 хиљада динара, без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене, прописани члановима 7. и 122. Закона о јавним набавкама.

3) Предузеће је у току 2013. и 2014. године исплатило свим запосленима, у нето износу од по 60 хиљада динара, укупно 17.775 хиљада динара на име бруто солидарне помоћи, која се сматра зарадом, јер солидарна помоћ није утврђена Правилником о солидарној помоћи и уговором о раду.

Мишљење са резервом

По нашем мишљењу, осим за ефекте наведене у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, трансакције и информације које су приказане у финансијским извештајима ЈП „Завод за уџбенике“, Београд за годину која се завршава на дан 31. децембар 2014. године су у складу са прописима у Републици Србији, датим овлашћењима и планираном сврхом.

Радослав Сретеновић

**Генерални државни ревизор
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија**

Београд, 02. новембар 2015. године

КЉУЧНЕ НЕПРАВИЛНОСТИ И ПРЕПОРУКЕ

Садржај

1. Кључне неправилности у ревизији финансијских извештаја.....	2
2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја.....	4
3. Кључне неправилности у ревизији правилности пословања	5
4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања	9

1. Кључне неправилности у ревизији финансијских извештаја

1) Као што је објашњено под тачком 6.2. Напомена уз Извештај Предузеће није у 2014. години, као ни у претходном периоду, вршило преиспитивање корисног века трајања за опрему која се налази у употреби, а која нема садашњу вредност, у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, у укупном износу од 201.728 хиљада динара, што чини 85% укупне набавне вредности опреме. Уколико наведене процене укажу да су промене корисног века употребе знатно различите од претходних, Предузеће треба прилагодити стопе амортизације новим околностима. На тај начин Предузеће није поступило у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема, а што је супротно члану 20., а у вези члана 2. став 1. тачка 4. Закона о рачуноводству. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину.

2) Као што је објашњено под тачком 6.4. Напомена уз Извештај вредност залиха недовршене производње у износу од 43.054 хиљада динара, након отписа вредности у износу 7.810 хиљада динара, за наслове од којих се одустало, сведена је на износ од 35.244 хиљаде динара. Предузеће у 2014. години у калкулацију цене коштања за недовршену производњу не укључује све директне трошкове, као ни индиректне трошкове уопште, што није у складу са МРС 2 – Залихе. Наведено, има за последицу нереално исказивање залиха недовршене производње, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину, да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе.

3) Као што је објашњено под тачком 6.4. Напомена уз Извештај Предузеће је исказало готове производе у износу 550.857 хиљада динара, након извршеног обезвређења за износ од 452.510 хиљада динара на терет нераспоређеног добитка ранијих година, утврђеног по основу анализе старосне структуре залиха готових производа са аспекта њихове продаје у периоду од 2009 – 2013. године. Није било могуће уверити се да је извршено обезвређење у складу са параграфом 7. МРС 2 – Залихе, који дефинише нето оствариву вредност као нето износ који ентитет очекује да оствари од продаје залиха у редовном току пословања, као ни са параграфом 30. истог стандарда који захтева да се при процени нето оствариве вредности полази од најпоузданијих доказа расположивих у време процене о износима по којима се залихе могу реализовати.

Такође, Предузеће у 2014. години у калкулацију цене коштања готових производа не укључује трошкове бруто зарада запослених који учествују на изради издања као директне трошкове. Поред тога, у 2014. години Предузеће је извршило расподелу осталих трошкова на готове производе у износу од 20.709 хиљада динара, а за које не поседује спецификацију о којим трошковима се ради, што није у складу са параграфима 9. и 10. МРС 2 - Залихе, према коме се залихе учинака вреднују по цени коштања коју чине трошкови набавке, трошкови конверзије и други настали трошкови неопходни за довођење залиха на њихово садашње место и стање. Наведено, има за последицу нереално исказивање залиха готових производа, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину, да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе.

4) Као што је објашњено под тачком 6.7. Напомена уз Извештај вредност орочених депозита код пословних банака у износу 2.218.533 хиљаде динара, након отписа вредности у износу 560.000 хиљада динара, као обезвређење по основу орочених депозита код Универзал банке а.д. Београд, којој је решењем Народне банке Србије од 31.01.2014. године, одузета дозвола за рад, сведена је на износ од 1.658.533 хиљаде динара. Отпис вредности је настао из разлога што Предузеће није извршило процену ризика приликом избора Универзал банке а.д. Београд, код које је орочило значајна средства, само неколико дана пре него што јој је одузета дозвола за рад.

5) Као што је објашњено под тачком 6.14. Напомена уз Извештај Предузеће приликом обрачуна одложених пореских обавеза није у потпуности испоштовало захтеве из МРС 12 – Порез на добитак, односно није извршило обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама, а тиме ни обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 – Порез на добитак. Предузеће је вршило обрачун одложених пореза по основу разлике између књиговодствене основице и пореске основице код сталне имовине која подлеже обрачуну амортизације, али не и по осталим привременим пореским разликама (резервисања за отпремнине, обезвређење залиха и обрачунате јавне дажбине које нису плаћене).

На основу расположивих рачуноводствених евиденција нисмо се могли уверити у ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да је извршен обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама, као и да је извршен обрачун по осталим привременим пореским разликама.

6) Као што је објашњено под тачком 6.15. Напомена уз Извештај Предузеће је исказало обавезе према буџету Републике Србије за средства по пројекту Министарства просвете у износу 208.185 хиљада динара, по Закључку Владе Републике Србије 05 број: 401 - 8914/2007 - 7 од 25.12.2007. године. Министарство просвете је пренело средства Предузећу наменски за набавку ђачких столова и столица за основно и средње образовање и требало је спровести јавну набавку, што до дана ревизије није урађено. С обзиром да јавна набавка није спроведена, Предузеће је наведена средства по уговору број 127/2008 од 08.01.2008. године орочило код пословне банке по каматној стопи 8% на годишњем нивоу.

7) Као што је наведено под тачком 11. Напомена уз Извештај, Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје обелоданило:

- додатне податке који нису презентовани у финансијским извештајима,
- довољно образложене корекције почетног стања резултата,
- изложеност појединим ризицима пословања,
- накнаде кључног руководећег особља, што није у складу са параграфом 16. МРС 24 – Обелодањивање повезаних страна,
- податке ко је донео и ког датума Одлуку о одобравању финансијских извештаја.

2. Резиме датих препорука у ревизији финансијских извештаја

Државна ревизорска институција препоручује ЈП „Завод за уџбенике“, Београд да:

- 1) Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама регулише следећа питања: преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, утврђивање цене коштања појединачно за сва издања укључивањем свих директних трошкова и сразмерног дела индиректних трошкова, у складу са одредбама МРС 2 - Залихе.
- 2) изврши преиспитивање политике вредновања некретнина, постројења и опреме, преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме која у аналитичкој евиденцији на дан 31.12.2014. године имају исказану садашњу вредност и уколико су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, да изврши промене у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. Такође се препоручује да преиспита рачуноводствене политике у делу вредновања некретнина, постројења и опреме и да их уреди уважавајући професионалну регулативу.
- 3) у калкулације цене коштања за недовршену производњу укључује све директне трошкове, као и сразмеран део индиректних трошкова, а све у складу са МРС 2 – Залихе.
- 4) преиспита извршено обезвређење залиха готових производа, односно да изврши свођење залиха готових производа на нето оствариву вредност у складу са МРС 2 - Залихе.
- 5) залихе готових производа вреднује по цени коштања, коју чине сви трошкови директног материјала, трошкови директног рада и индиректни, односно општи трошкови распоређени према нормираном капацитету. Поред наведеног, препоручује се Предузећу да утврди пре сваког распореда општих трошкова спецификацију и износ конкретних трошкова које треба распоредити на готове производе, а у све у складу са МРС 2 - Залихе.
- 6) искњижи трговачку робу чија је вредност према пословним књигама, са стањем на дан 31.12.2014. године у износу од 1.707 хиљада динара на терет расхода из ранијих година, у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.
- 7) устроји рачуноводствене евиденције које ће омогућити обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама, као и да изврши обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 - Порез на добитак.
- 8) у сарадњи са оснивачем предузме активности ради регулисања питања ангажовања пренетих средства од Министарства просвете, ради њиховог наменског коришћења.
- 9) сачини интерни акт којим се дефинишу правила о управљању слободним новчаним средствима као и критеријуми и процедуре за избор пословних банака приликом орочавања вишкова новчаних средстава у складу са прописима у Републици Србији.

3. Кључне неправилности у ревизији правилности пословања

1) Као што је наведено под тачком 4. Напомена уз Извештај, систем финансијског управљања и контроле у ЈП „Завод за уџбенике“, Београд није у потпуности успостављен према захтевима Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Општим актима Предузећа нису уређене следеће области: формирање продајних цена готових производа, робе и услуга, услови и начин коришћења средстава репрезентације, рекламе и пропаганде, орочавања слободних новчаних средстава, поступања са расходованом опремом, платних картица и друга питања. Надзорни одбор није донео акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи.

У току ревизије Директор је донео Правилник о условима и начину формирања продајних цена производа, робе и услуга у Јавном предузећу „Завод за уџбенике“, Београд.

Предузеће није регулисало у чијој је надлежности доношење правилника о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства, као и ценовник који је саставни део правилника. Правни основ за обрачун и исплате наканада по ауторским уговорима је Правилник којег је донео директор Предузећа, а да за то није предвиђена његова надлежност по Статуту Предузећа, чиме није испоштован захтев за успостављање и функционисање интерне контроле - подела дужности и пренос овлашћења.

У току ревизије директор је донео Правилник и ценовник о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства Јавног предузећа „Завод за уџбенике“ Београд, на који је сагласност дао Надзорни одбор Предузећа.

Предузеће није, до истека рока од шест месеци од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду, односно до 28.02.2015. године, усагласило одредбе Правилника о раду са Законом. У време вршења ревизије, донет је Колективни уговор за Предузеће, на који је добијена сагласност Владе Републике Србије.

Због тога што Предузеће није у потпуности успоставило адекватан систем финансијског управљања и контроле и што успостављене контроле не функционишу ефикасно, констатоване су следеће неусклађености, односно неправилности:

- код процењивања појединих билансних позиција,
- код јавних набавки,
- није регулисана надлежност за утврђивање висине ауторских хонорара за уџбенике и друга издања,
- код ненаплаћених рата стамбених кредита,
- нису уређена правила документовања набавке основних средстава приликом њиховог стављања у функцију.

Систем финансијског управљања и контроле на нивоу Предузећа не обезбеђује увереност да постоји ефективно управљање ризицима, те да ће се циљеви и задаци остварити на ефикасан и економичан начин, као и да ће се на време спречити грешке, намерне или случајне.

РИЗИК

Према Извештају о анализи поступака одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама Агенције за борбу против корупције, у пословној пракси приликом одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама, присутни су ризици настанка корупције, а који се састоје у следећем:

- поступак одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама подложен је ризику за настанак корупције,
- прописи су мањкави када су у питању поступци одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама,
- поступак избора уџбеника чија куповина се финансира из буџета, у склопу пројекта „Бесплатни уџбеници”, спроводи се без упоришта у закону.

Предузеће је нормативно успоставило Одељење интерне ревизије у току 2012. године, а од 01.10.2013. године интерна ревизија функционише, са два интерна ревизора у Одељењу интерне ревизије.

Предузеће је донело Повељу интерне ревизије број 1764 од 26.03.2014. године, План интерне ревизије за 2014. годину и Годишњи извештај Интерне ревизије број 240 од 14.01.2015. године. Предузеће нема Стратешки план интерне ревизије.

План ревизије у потпуности је реализован од стране Одељења интерне ревизије. Обавеза руководиоца сектора и служби је да по препорукама сачине акциони план са извршиоцима и роковима. Акциони план за ревизију путних налога је сачињен али извештај о реализацији није урађен. За остале ревизије нису сачињени акциони планови ни извештаји о реализацији акционих планова.

2) Као што је објашњено под тачком 4.1. Напомена уз Извештај, Предузеће није вршило отварање пословних књига на почетку 2014. године на основу закључног биланса стања претходне 2013. године, односно приликом отварања рачуна стања главне књиге нису евидентирана почетна стања на прописаним рачунима групе 70 – Отварање главне књиге, као и приликом њиховог закључења на прописаним рачунима групе 73 – Закључак рачуна стања, што је супротно одредбама члана 12. и 13. Закона о рачуноводству.

Такође, уочене су одређене слабости интерних контрола у вези рачуноводственог информационог система (РИС - а) и то: главна књига за 2014. годину налази се у две базе, у новој бази су, поред књижења за 2014. годину, вршена и књижења која се односе и на 2015. годину, као и на почетно стање 2014. године из старе базе. За исти период разликују се подаци из поновљених извештаја, јер нису прецизно утврђени модели и процедуре за формирање извештаја.

3) Као што је наведено под тачком 5. Напомена уз Извештај:

- С обзиром да није испоштовало прописани рок за доставу Извештаја о извршењу плана јавних набавки за 2014. годину до 31. марта 2015. године, Предузеће је поступило супротно члану 51. Закона о јавним набавкама,

- Предузеће је покренуло поступак јавне набавке ЈНООС 02/2014 - Услуге производње, умножавања оптичких дискова, израда омота, услуге штампе и испоруке, процењене вредности 8.000 хиљада динара, и захтевало испуњеност додатног услова техничког капацитета, али га није дефинисало, односно није сачинило конкурсну документацију у складу са чланом 61. став 1 и 4. Закона о јавним набавкама и чланом 2. став 1. тачка 5.

Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова. Такође, није омогућило понуђачу чија понуда није прихваћена да изврши увид у целокупну документацију у складу са чланом 110. став 1. Закона о јавним набавкама. На тај начин Предузеће је поступило супротно одредбама члана 61. став 1 и 4., и члана 110. став 1. Закона о јавним набавкама,

- Покретањем поступка јавне набавке услуга осигурања имовине, моторних возила и запослених, на основу Одлуке у којој је утврђена процењена вредност од 9.500 хиљада динара већа од вредности утврђене планом јавних набавки и финансијским планом у вредности од 7.500 хиљада динара, Предузеће је поступило супротно члану 52. став 1. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/12).

4) Као што је наведено под тачком 5. Напомена уз Извештај, Предузеће је у 2014. години, извршило набавке добара и услуга у укупној вредности 36.209 хиљада динара, без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене, прописани члановима 7. и 122. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012) и односе се на:

- Набавку средстава за хигијену у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године од добављача „Дрим старт“ д.о.о., Београд у укупном износу од 1.053 хиљаде динара и добављача „Ликомпром“ д.о.о., Београд у укупном износу од 1.057 хиљада динара, односно у укупном износу од 2.110 хиљада динара,

- Набавку електричне енергије у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, пружене од стране добављача „ЕПС Снабдевање“, Београд, у укупном износу од 5.512 хиљада динара,

- Набавку нафтних деривата за путничка и теретна возила у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, од добављача „НИС“ а.д., Нови Сад у укупном износу од 8.392 хиљаде динара на основу Уговора о продаји нафтних деривата путем кредитне „НИС“ картице за гориво број 02 - 6399 од 07.10.2013. године, а да за исте није спроведен поступак јавне набавке,

- Набавку услуге интернета пружене од стране добављача „Телеком Србија“ а.д., Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 3.522 хиљаде динара, на основу Уговора број 485 од 25.01.2012. године, без спроведеног поступка јавних набавки,

- Набавку услуге мобилне телефоније пружене од стране добављача „Телеком Србија“ а.д., Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 2.031 хиљаду динара, на основу Анекса Уговора број 1. заведеног под бројем 02/3945 од 02.07.2012. године, без спроведеног поступка јавних набавки,

- Набавку услуге одржавања хигијене у пословном простору Предузећа, пружене од стране добављача Агенција „Дијаманти“ Земун, у периоду од 01.10.2014 – 15.04.2015. године, у укупном износу од 1.489 хиљада динара, на основу Уговора број 02/5384 од 16.09.2014. године, без спроведеног поступка јавних набавки. На 2014. годину се односи 698 хиљада динара,

- Набавку услуге поправки и одржавања возила пружене од стране добављача „Беогума“ д.о.о., Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 745 хиљада динара, од добављача „Алпрос“ д.о.о., Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 858 хиљада динара и добављача „Горан“ СЗР Земун Београд у периоду од 01.01.2014 - 31.12.2014. године, у укупном износу од 1.280 хиљада динара што укупно износи 2.883 хиљаде динара извршене су без спроведеног поступка јавних набавки,

- Набавку услуге физичког обезбеђења и аларм мониторинга у периоду од 01.01.2014 - 31.12.2014. године, пружене од стране добављача „Securitas Services“ д.о.о, Нови Београд, у укупном износу од 10.270 хиљада динара, без спроведеног поступка јавних набавки. Набавка је извршена на основу Уговора број 56/09 од 20.05.2009. године и Уговора број 97/1/09 од 01.09.2009. године, закључених на неодређено време, по поступку јавне набавке мале вредности, спроведеном у 2009. години. Планом набавки за 2014. годину, број 04/1843 од 01.04.2014. године процењена је вредност услуга обезбеђења објеката у износу од 12.000 хиљада динара и планиран је отворени поступак набавке.

5) Као што је наведено под тачком 6.3. Напомена уз Извештај, Предузеће се није обезбедило за одобрена средства кредита у динарима и за одобрена средства кредита у девизама стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости, како је предвиђено уговором.

6) Као што је наведено под тачком 6.7. Напомена уз Извештај, Предузеће није код орочавања депозита процењивало релевантне ризике приликом избора банке код које се орочавају средства.

7) Као што је наведено под тачком 6.12. Напомена уз Извештај, Предузеће је извршило корекцију нераспоредене добити ранијих година у износу од 595.814 хиљада динара. Одлуку о покрићу губитка по финансијским извештајима за 2013. годину у износу од 233.027 хиљада динара, донео је Надзорни одбор, али без сагласности оснивача, што није у складу са одредбама Закона о јавним предузећима и Статута предузећа.

8) Као што је наведено под тачком 7.2. Пословни расходи – Предузеће је у току 2013. и 2014. године исплатило свим запосленима, у једнаком износу од по 60 хиљада динара нето по запосленом, укупно 17.775 хиљада динара бруто солидарне помоћи коју није утврдило Правилником о солидарној помоћи и уговором о раду. На тај начин Предузеће је поступило супротно одредбама члана 120. Закона о раду и члана 13. Закона о порезу на доходак грађана, према којима се солидарна помоћ која није утврђена општим актом послодавца или уговором о раду сматра зарадом.

9) Као што је наведено под тачком 11. Напомена уз Извештај, Предузеће није у Напоменама уз финансијске извештаје обелоданило неусаглашена потраживања, што није у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству.

4. Резиме датих препорука у ревизији правилности пословања

Државна ревизорска институција препоручује ЈП „Завод за уџбенике“, Београд да:

- 1) због недефинисаног положаја као јавног издавача, покрене иницијативу код оснивача за законско уређивање његовог пословања по основу статуса јавног издавача.
- 2) донесе акт о начину спровођења и организацији унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи.
- 3) изврши анализу функционисања рачуноводственог информационог система (РИС - а) и да у складу са резултатима анализе приступи отклањању недостатака система и његовом унапређењу.
- 4) треба да у складу са чланом 6. став 2. и чланом 7. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 99/2011) успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле.
- 5) предузме активности на изради Стратешког плана интерне ревизије и других документа предвиђених Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. Такође, потребно је да систематизује и попуни још једно радно место интерног ревизора.
- 6) надлежни руководиоци Предузећа по извршеним интерним ревизијама сачине акционе планове и извештаје о реализацији акционих планова.
- 7) уреди интерним актима, односно одговарајућом процедуром, упутством, правилником, поступање са расходованим основним средствима, као и да уреди ток документације приликом набавке основних средстава примењујући Правилник о ближем уређењу поступака јавних набавки.
- 8) накнадно вредновање инвестиционих некретнина врши у складу са усвојеним рачуноводственим политикама, као и да изврши корекције у пословним књигама због погрешне примене рачуноводствене политике вредновања у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.
- 9) уреди уговором сва међусобна права и обавезе за непокретности у свом власништву које су у закупу од стране других лица, да приходе од закупа наплаћује у своје име и за свој рачун и евидентира у својим пословним књигама, да поверене послове предузећу ЈП „Градско стамбено“, Београд регулише уговором и тиме уреди међусобне односе.
- 10) за одобрена средства кредита у динарима, као и за одобрена средства кредита у девизама, се обезбеди стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости.
- 11) предузме активности ради наплате ненаплаћених доспелих рата стамбених кредита у складу са закљученим уговорима о стамбеним кредитима.

- 12) покриће губитка, односно расподелу добити врши на начин прописан Законом о јавним предузећима и својим општим актима, односно Статутом.
- 13) да донесе Правилник о реклами и пропаганди и да утврди критеријуме на основу којих се дају бесплатни уџбеници.
- 14) донесе Правилник о коришћењу средстава репрезентације.

На основу члана 40. став 1. Закона о Државној ревизорској институцији, ЈП „Завод за уџбенике“, Београд дужно је да о отклањању неправилности које су откривене у његовом пословању поднесе извештај у року од 90 дана од уручења овог извештаја.

**НАПОМЕНЕ УЗ ИЗВЕШТАЈ
О РЕВИЗИЈИ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И
ПРАВИЛНОСТИ ПОСЛОВАЊА
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ“, БЕОГРАД
ЗА 2014. ГОДИНУ**

**Број: 400 - 464/2015 - 06/7
Београд, 02. новембар 2015. године**

Садржај

1. ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ	2
2. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА	3
2.1. <i>Коришћење процењивања</i>	4
2.2. <i>Наставак пословања</i>	4
2.3. <i>Упоредни подаци</i>	4
3. РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ	5
3.1. <i>Нематеријална улагања</i>	5
3.2. <i>Некретнине и опрема</i>	5
3.3. <i>Дугорочни финансијски пласмани</i>	5
3.4. <i>Залихе</i>	6
3.5. <i>Краткорочна потраживања и пласмани</i>	7
3.6. <i>Признавање прихода</i>	7
3.7. <i>Признавање расхода</i>	7
3.8. <i>Трошкови позајмљивања</i>	8
3.9. <i>Финансијске обавезе</i>	8
3.10. <i>Дугорочна резервисања</i>	9
3.11. <i>Обелодањивање</i>	9
3.12. <i>Исправке фундаменталних грешака</i>	10
3.13. <i>Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе</i>	10
4. ИНТЕРНА КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА	11
4.1. <i>Интерна контрола</i>	11
4.2. <i>Интерна ревизија</i>	21
5. ЈАВНЕ НАБАВКЕ	24
6. БИЛАНС СТАЊА	32
6.1. <i>Нематеријална улагања</i>	32
6.2. <i>Некретнине, постројења и опрема</i>	33
6.3. <i>Дугорочни финансијски пласмани</i>	37
6.4. <i>Залихе</i>	39
6.5. <i>Потраживања по основу продаје</i>	45
6.6. <i>Друга потраживања</i>	47
6.7. <i>Краткорочни финансијски пласмани</i>	48
6.8. <i>Готовински еквиваленти и готовина</i>	49
6.9. <i>Порез на додату вредност</i>	51
6.10. <i>Активна временска разграничења</i>	51
6.11. <i>Ванбилансна евиденција</i>	51
6.12. <i>Капитал</i>	51
6.13. <i>Дугорочна резервисања</i>	53
6.14. <i>Одложене пореске обавезе</i>	53
6.15. <i>Краткорочне финансијске обавезе</i>	55
6.16. <i>Примљени аванси, депозити и кауције</i>	56
6.17. <i>Обавезе из пословања</i>	56
6.18. <i>Остале краткорочне обавезе</i>	56
6.19. <i>Обавезе по основу пореза на додату вредност</i>	57
6.20. <i>Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине</i>	57
6.21. <i>Пасивна временска разграничења</i>	57
7. БИЛАНС УСПЕХА	58
7.1. <i>Пословни приходи</i>	58
7.2. <i>Пословни расходи</i>	60
7.3. <i>Финансијски приходи</i>	72
7.4. <i>Финансијски расходи</i>	73
7.5. <i>Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха</i>	73
7.6. <i>Остали приходи</i>	73
7.7. <i>Остали расходи</i>	74
7.8. <i>Нето добитак/губитак пословања које се обуставља, ефекти/расходи промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих година</i>	74
7.9. <i>Нето губитак</i>	75
8. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ	75
9. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ	75
10. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ	75
11. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ	76
12. СУДСКИ СПОРОВИ	76
13. НАКНАДНИ ДОГАЂАЈИ НАСТАЛИ ИЗМЕЂУ ДАТУМА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ДАТУМА ИЗВЕШТАЈА РЕВИЗОРА	77

1. ПОДАЦИ О СУБЈЕКТУ РЕВИЗИЈЕ

Јавно предузеће "Завод за уџбенике" Београд, Обилићев венац 5 (у даљем тексту Предузеће или ЈП "Завод за уџбенике" Београд) основано је Законом о уџбеницима и другим наставним средствима, који је ступио на снагу 14.04.1993. године. Влада Републике Србије донела је Одлуку о оснивању Јавног предузећа за издавање уџбеника и наставних средстава ("Службени гласник РС", број 44/06 и 114/06). Предузеће је основано ради издавања уџбеника и наставних средстава.

Предузеће је уписано у Регистар Агенције за привредне регистре Решењем број БД:186058 од 13.11.2006. године.

Одлуку о усклађивању пословања Јавног предузећа за издавање уџбеника и наставних средстава са Законом о јавним предузећима донела је Влада Републике Србије ("Службени гласник РС", број 52/2013) од 14.06.2013. године.

Претежна делатност Предузећа је припремање и издавање уџбеника и других наставних средстава и публикација за основну и средњу школу, као и публикација којима се обезбеђују информације од значаја за остваривање наставних планова и програма и других питања из подручја образовања и васпитања. Шифра делатности: 5811.

Предузеће у својству јавног издавача издаје уџбенике и друга наставна средства. Предузеће може обављати и друге делатности у складу са законом и статутом, под условом да се тиме не омета обављање основне делатности.

Седиште Предузећа је у Београду, Обилићев венац 5.

Предузеће је сагласно критеријумима из Закона о рачуноводству разврстано у велика правна лица за 2014. годину.

Управљање у Предузећу организовано је као једнодомно. Органи Предузећа су Надзорни одбор и директор. Унутрашња организација Предузећа уређена је Правилником директора.

Вршилац дужности директора Предузећа је Драгољуб Којчић, који је у току ревизије именован за директора Предузећа по конкурсу, решењем Владе Републике Србије 24 број 119 - 2666/2015 од 12.03.2015. године.

МБ: 20216255

ПИБ: 104715502

На дан 31.12.2014. године Предузеће је имало 265 запослених (31.12.2013. године 278 запослених).

Упоредне податке и почетна стања чине подаци садржани у финансијским извештајима за 2014. годину.

2. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

На основу Закона о рачуноводству и ревизији („Службени гласник РС“, бр. 46/2006 и 111/2009), Закона о рачуноводству („Службени гласник РС” број 62/2013), велика правна лица у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са законском и професионалном регулативом, која подразумева Оквир за припремање и приказивање финансијских извештаја, Међународне рачуноводствене стандарде, односно Међународне стандарде финансијског извештавања, као и тумачења која су саставни део стандарда који су били на снази на дан 31. децембра 2002. године.

Приложени финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС” бр. 95/14 и 144/14), који за велика правна лица подразумева законом дефинисан потпун сет финансијских извештаја, а који одступа од оног дефинисаног у МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, док у појединим деловима, одступа и од начина приказивања одређених билансних позиција предвиђених наведеним стандардом.

Поред тога, рачуноводствени прописи Републике Србије одступају од МСФИ из разлога што су ванбилансна средства и обавезе приказани у обрасцу биланса стања. Наведене ставке по дефиницији МСФИ не представљају ни средства ни обавезе.

Имајући у виду потенцијално материјално значајне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у складу са МСФИ и МРС.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

Предузеће је у састављању приложених финансијских извештаја примењивало рачуноводствене политике образложене у Напомени 3, које су засноване на рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије. Ове политике су конзистентно примењене на све приказане године, осим ако није другачије назначено. Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

У складу са чланом 35. Закона о рачуноводству Предузеће је 31.03.2015. године доставило Агенцији за привредне регистре Биланс стања, Биланс успеха и Статистички извештај који служе за статистичке и друге потребе.

Финансијски извештаји за 2014. годину одобрени су од стране Надзорног одбора Одлуком о усвајању годишњег рачуна за 2014. годину, број 41/4 од 22.06.2015. године. Одобрени финансијски извештаји могу накнадно бити измењени на основу мишљења ревизора, а у складу са важећим прописима.

У складу са чланом 33. Закона о рачуноводству Предузеће је било у обавези да до 30.06.2015. године достави Агенцији за привредне регистре редовне годишње финансијске извештаје за 2014. годину ради јавног објављивања.

Редовни годишњи финансијски извештаји за 2014. годину су примљени у Агенцији за привредне регистре – Регистар финансијских извештаја на дан 25.06.2015. године под бројем ФИН 167575/2015.

У складу са чланом 17. став 2. тачка 2. Закона о јавним предузећима, ако оснивач не прихвати финансијске извештаје јавног предузећа, председник и чланови Надзорног одбора разрешавају се пре истека периода на који су именовани. У складу са чланом 18. став 1 тачка 7. Надзорни одбор утврђује финансијске извештаје јавног предузећа и доставља их Оснивачу ради давања сагласности. Предузеће није упутило захтев Оснивачу за давање сагласности.

2.1. Коришћење процењивања

Презентација финансијских извештаја захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекат на презентоване вредности средстава и обавеза, обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Међутим, стварни резултати могу одступати од ових процена.

2.2. Наставак пословања

Финансијски извештаји за 2014. годину састављени су у складу са начелом наставка пословања, који претпоставља да ће Предузеће наставити са пословањем у догледној будућности.

2.3. Упоредни подаци

Упоредне податке чине финансијски извештаји Предузећа за 2013. годину који нису били предмет ревизије Државне ревизорске институције.

3. РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Управни одбор Предузећа донео је Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 6006 од 24.08.2009. године (и број 8340 од 26.12.2012., број 7747 од 03.12.2013). Наведеним актом уређује се организација рачуноводственог система, утврђују се рачуноводствене политике и начин њиховог спровођења.

У наставку извештаја даје се преглед званичних рачуноводствених политика које су усвојене од стране Управног одбора Предузећа као основ за састављања финансијских извештаја за 2014. годину.

3.1. Нематеријална улагања

Као нематеријална улагања признају се и подлежу амортизацији нематеријална улагања која испуњавају услове прописане МРС 38 - Нематеријална улагања и имају корисни век трајања дужи од годину дана.

Почетно и накнадно мерење нематеријалних улагања врши се по набавној вредности или цени коштања. За нематеријална улагања са неограниченим веком трајања не обрачунава се амортизација.

3.2. Некретнине и опрема

Некретнине, постројења и опрема признају се и подлежу амортизацији материјална средства која испуњавају услове за признавање прописане МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и чији је корисни век трајања дужи од годину дана. Почетно и накнадно мерење некретнина, постројења и опреме који испуњавају услове за признавање као стално средство, врши се по набавној вредности или по цени коштања, умањеној за исправке вредности по основу кумулиране амортизације и обезвређења.

Амортизација некретнина, постројења и опреме врши се применом пропорционалног метода. Процену преостале вредности некретнине, постројења и опреме врши посебна комисија за процену преостале вредности коју образује директор предузећа. Као стално средство признају се и подлежу амортизацији средства алата и ситног инвентара чији је корисни век трајања дужи од годину дана.

Након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционих некретнина врши по моделу поштене вредности, односно њене тржишне вредности. Добитак или губитак настао због промене поштене вредности инвестиционе некретнине укључује се у нето добитак или нето губитак периода у којем је настао.

3.3. Дугорочни финансијски пласмани

У оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се учешћа у капиталу и дугорочне хартије од вредности расположиве за продају. Такође, у оквиру дугорочних финансијских пласмана исказују се дугорочни кредити и зајмови, дугорочни кредити у земљи и иностранству, хартије од вредности које се држе до доспећа и остали дугорочни пласмани.

3.4. Залихе

Залихе материјала, недовршене производње, готових производа и робе, рачуноводствено се обухватају у складу са МРС 2 - Залихе.

Залихе недовршене производње мере се по цени коштања или по нето продајној вредности, ако је нижа. Цену коштања чине директни трошкови производње и општи (индиректни) трошкови производње, који се исказују у финансијском књиговодству на рачунима група 51 до 55. Цену коштања чине трошкови који су директно повезани са јединицама производа: трошкови ауторских хонорара, штампе, папира, као и трошкови припреме, рецензије, превоза, илустрације.

Цену коштања залиха чине и општи (индиректни) трошкови производње. То је група трошкова која укључује све остале трошкове производње (10% за вануџбеничка издања у односу на директне трошкове и 15% за основна, средња и наставна средства у односу на директне трошкове).

Нето продајна вредност залиха готових производа представља процењену продајну вредност умањену за процењене трошкове продаје. Процењени трошкови продаје залиха недовршене производње и готових производа, за потребе свођења ових залиха на нето продајну вредност, утврђују се на бази искуственог вишегодишњег учешћа ових трошкова у приходима од продаје.

Отписивање залиха недовршене производње, односно готових производа врши се за сваки производ посебно. Процену нето продајне вредности залиха недовршене производње и готових производа врши посебна комисија коју образује директор предузећа.

Залихе робе мере се по набавној вредности или по нето продајној вредности, ако је нижа. Утврђивање нето продајне вредности врши се за сваку ставку залиха робе посебно. Процену нето продајне вредности залиха робе врши посебна комисија коју образује директор предузећа.

Обрачун излаза (продаје) залиха робе, врши се по методи пондерисане просечне цене. Утврђивање пондерисане просечне цене робе врши се после сваког улаза залиха.

Ако се залихе робе воде по продајним ценама, обрачун разлике у цени врши се тако да вредност излаза робе и вредност робе на залихама буде исказана по методи просечне пондерисане цене.

Обрачун оствареног дела разлике у цени приликом свођења залиха робе са продајне цене на набавну цену врши се на нивоу сваке врсте робе.

3.5. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања од купаца мере се по вредности из оригиналне фактуре.

Индијектан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се појединачно, на бази процене наплативости сваког појединачног потраживања за сваког купца.

Одлуку о индијектном отпису, односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности на предлог Комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси Надзорни одбор предузећа.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована - предузеће није успело судским путем да изврши њихову наплату и потраживање је претходно било укључено у приходе предузећа. Одлуку о директном отпису потраживања од купаца на предлог Комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси Надзорни одбор предузећа.

Краткорочни финансијски пласмани и хартије од вредности којима се тргује исказују се по амортизованој вредности, не узимајући у обзир намеру предузећа да их држи до доспећа.

3.6. Признавање прихода

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности предузећа и добитке.

Добици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију прихода и могу, али не морају да проистекну из уобичајених активности предузећа. Добици представљају повећања економских користи и као такви по природи нису различити од прихода. Добици се приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће расходе.

Различите врсте средстава могу да буду примљене или враћане преко прихода; примери укључују готовину, потраживања и робу и услуге које су примљене у замену за испоручене производе и услуге.

3.7. Признавање расхода

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности предузећа и губитке.

Губици представљају друге ставке које задовољавају дефиницију расхода и могу, али не морају, да проистекну из уобичајених активности предузећа. Губици представљају смањења економских користи и као такви нису по својој природи различити од других расхода.

Губици се обично приказују на нето основи, након умањења за одговарајуће приходе.

3.8. Трошкови позајмљивања

Капитализација камате и других трошкова позајмљивања у складу са допуштеним алтернативним поступком из МРС 23 - Трошкови позајмљивања врши се када се камата и други трошкови позајмљивања непосредно могу приписати стицању, изградњи или изради средства које се оспособљава за употребу, када је вероватно да ће ти трошкови донети предузећу будуће економске користи и када могу да се поуздано измере. Уколико сви наведени услови за капитализацију камате нису испуњени камата и трошкови позајмљивања признају се као расход периода у коме су настали.

3.9. Финансијске обавезе

Обавезама се сматрају дугорочне обавезе, дугорочни кредити и остале дугорочне обавезе, краткорочне финансијске обавезе, краткорочни кредити и остале краткорочне финансијске обавезе, краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана састављања финансијских извештаја.

Обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- а) предаје готовине или другог финансијског средства другом предузећу или
- б) размене финансијских инструмената са другим предузећем под потенцијално неповољним условима.

Дугорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају за плаћање у периоду дужем од годину дана од дана састављања финансијских извештаја.

Део дугорочних обавеза чија доспећа за плаћање су у периоду краћем од годину дана од дана састављања финансијских извештаја исказују се као краткорочне обавезе.

Приликом почетног признавања предузеће мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови се укључују у почетно мерење свих финансијских обавеза.

Након почетног признавања, предузеће мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности, осим обавезе које држи ради трговања и деривата који представљају обавезе које мери по поштеној вредности.

Смањење обавеза по основу закона, ванпарничног поравнања и слично врши се директним отписивањем.

3.10. Дугорочна резервисања

Дугорочно резервисање се признаје када: а) предузеће има обавезу (правну или стварну) која је настала као резултат прошлог догађаја, б) је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи бити потребан за измирење обавеза, и в) износ обавезе може поуздано да се процени. Уколико ови услови нису испуњени резервисање се не признаје.

Дугорочна резервисања за трошкове и ризике прате се по врстама, а њихово смањење, односно укидање врши се у корист прихода. Резервисања се не признају за будуће пословне губитке.

Мерење резервисања врши се у износу који је признат као резервисање и он представља најбољу процену издатка који је потребан за измирење садашње обавезе на дан биланса стања.

Резервисања се испитују на дан сваког биланса стања и коригују тако да одражавају најбољу садашњу процену. Ако више није вероватно да ће одлив ресурса који представљају економске користи бити потребан за измирење обавезе, резервисање се укида.

Тамо где је учинак временске вредности новца значајан, износ резервисања представља садашњу вредност издатака за које се очекује да ће бити потребни за измирење обавезе.

Због временске вредности новца, резервисања у вези са одливима готовине који настају одмах после дана биланса стања штетнија су од оних где одливи готовине у истом износу настају касније. Резервисања се, дакле, дисконтују, тамо где је учинак значајан.

Дисконтна стопа је стопа пре опорезивања која одражава текуће тржишне процене временске вредности новца и ризика специфичних за обавезу. Дисконтна стопа не одражава ризике за које су процене будућих токова готовине кориговане.

3.11. Обелодањивање

Догађаји након датума биланса стања су повољни или неповољни догађаји који настају између датума биланса стања и датума када су финансијски извештаји одобрени за објављивање.

У складу са МРС 10 - Догађаји после датума биланса стања, за ефекте догађаја који пружају доказ о околностима које су постојале на датум биланса стања, ентитет коригује износе који су већ признати у његовим финансијским извештајима, како би се одразили корективни догађаји после биланса стања.

За ефекте догађаја који указују на околности које су настале после датума биланса стања не коригују се износи признати на датум биланса стања, већ се у Напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивање природе догађаја и процена њихових финансијских ефеката.

3.12. Исправке фундаменталних грешака

Исправка накнадно установљених материјално значајних грешака врши се преко рачуна нераспоређене добити из ранијих година, односно нераспоређеног губитка ранијих година на начин утврђен МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Материјално значајна грешка сматра се грешка која је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама већа од 1, 5% оствареног пословног прихода у претходној години.

Накнадно установљене грешке које нису материјално значајне исправљају се на терет расхода, односно у корист прихода периода у коме су идентификоване.

3.13. Одложена пореска средства и одложене пореске обавезе

Порез на добит рачуноводствено се евидентира као збир:

- текућег пореза и
- одложеног пореза.

Текући порез је износ обавезе за платив (повратив) порез на добитак који се односи на опорезиви добитак (порески губитак) за период. Другим речима, текући порез је платив порез на добитак који је утврђен у пореској пријави за порез на добит, у складу са пореским прописима.

Одложени порез се испољава у виду одложених пореских средстава или одложених пореских обавеза, и књиговодствено се евидентира на основу релевантних одредби МРС 12 - Порези на добитак.

Одложене пореске обавезе су износи пореза на добитак плативи у будућим периодима у односу на опорезиве привремене разлике, и признају се увек када постоји опорезива привремена разлика између књиговодствене вредности средстава која подлежу амортизацији и њихове пореске основице.

Одложено пореско средство по основу неискоришћених пореских губитака признаје се само уколико руководство процени да ће у наредним периодима правно лице имати опорезиву добит, која ће моћи да се умањи по основу неискоришћених пореских губитака.

Одложена пореска средства и обавезе признају се у складу са одредбама МРС 12 - Порези на добитак.

4. ИНТЕРНА КОНТРОЛА И РЕВИЗИЈА

4.1. Интерна контрола

У складу са одредбама Закона о буџетском систему и Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“ бр. 99/2011 и 106/2013) прописани су заједнички критеријуми и стандарди за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле код корисника јавних средстава.

Контрола, уопште, односи се на активности које руководство превентивно предузима у циљу избегавања, односно умањивања ризика који имају негативан утицај на остваривање циљева корисника јавних средстава.

Правна форма Предузећа

Одлуку о усклађивању пословања Јавног предузећа за издавање уџбеника и наставних средстава са Законом о јавним предузећима донела је Влада Републике Србије („Службени гласник РС”, број 52/2013) од 14.06.2013. године.

У наведеној Одлуци регулисано је да Предузеће припрема и издаје уџбенике и друга наставна средства за предшколску установу, основну и средњу школу у Републици Србији, као и публикације којима се обезбеђују неопходне информације од значаја за остваривање наставних планова и програма и других питања из делатности образовања и васпитања.

Делатност издавања уџбеника и других наставних средстава регулисана је законским прописима (Закон о основама система образовања и васпитања, Закон о уџбеницима и другим наставним средствима, Закон о издавању публикација и другим) и правилницима (Правилник о дозволи за издавање уџбеника - лиценци, Правилник о нискотиражним уџбеницима, Правилник о плану уџбеника и други).

Законом о уџбеницима и другим наставним средствима („Службени гласник РС”, број 72/2009), регулисано да јавни издавач и приватни издавачи имају једнака права и обавезе у складу са законом и прописима којима се уређује издавање публикација. Наведеним законом Предузећу као јавном издавачу није поверено да обавља делатност од општег интереса.

Предузеће у својству јавног издавача издаје уџбенике и друга наставна средства. Међутим, оно има конкуренцију од стране великог броја приватних издавача кад издаје уџбенике (79 приватних издавача), као што су: „Бигз”, „Едука”, „Фреске”, „Клет”, „Креативни центар”, „Круг”, „Логос” и други.

Делатност издавања уџбеника и других наставних средстава није законски регулисана као делатност од општег интереса, тако да је усклађивање пословања Предузећа са Законом о јавним предузећима извршено са правног аспекта, док је са пословног аспекта, Предузеће доведено у неравноправан положај са приватним издавачима.

Иако је Законом о уџбеницима и другим наставним средствима регулисано да је Предузеће јавни издавач, због недефинисаног његовог положаја као јавног издавача, доведено је у неравноправан положај са приватним издавачима.

Због напред наведеног, произилази да Предузеће не испуњава потребне услове за правну форму јавног предузећа, онако како је сада регистровано његово пословање.

Препорука број 1:

Препоручује се Предузећу да због недефинисаног положаја као јавног издавача, покрене иницијативу код оснивача за законско уређивање његовог пословања по основу статуса јавног издавача.

Годишњи програм пословања за 2014. годину усвојио је Надзорни одбор Одлуком број 01 - 863 од 11.02.2014. године. Влада Републике Србије дала је сагласност на Годишњи програм пословања за 2014. годину 05 број 023 - 1865/2014 од 03.03.2014. године. Програм о изменама и допунама Годишњег програма пословања за 2014. годину усвојио је Надзорни одбор Одлуком број 01 - 7145 од 04.12.2014. године. Влада Републике Србије дала је сагласност на Програм о изменама и допунама Годишњег програма пословања за 2014. годину 05 број 023 - 16794/2014 од 08.01.2015. године.

Финансијско управљање и контрола је свеобухватни систем са задатком да обезбеди разумно уверавање да ће се циљеви корисника јавних средстава постићи кроз:

- пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима,
- потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја,
- добро финансијско управљање,
- заштиту средстава и података (информација).

Систем финансијског управљања и контроле чине следећи елементи: контролно окружење, управљање ризицима, контролне активности, информисање и комуникације, те праћење и процена система.

Контролно окружење

Управљање у Предузећу организовано је као једнодомно. Органи Предузећа су Надзорни одбор и директор.

Надзорни одбор утврђује пословну политику, доноси Статут, Годишњи програм пословања, усваја Извештај о пословању и финансијске извештаје, одлучује о расподели добити, доноси одлуке о ценама услуга и друга питања.

Чланом 18. Закона о јавним предузећима регулисано је да Надзорни одбор:

- врши унутрашњи надзор над пословањем Предузећа,
- успоставља и прати унутрашњу контролу,
- одобрава финансијске извештаје и политику управљања ризицима,
- утврђује финансијске извештаје,
- има и друге надлежности.

Чланом 39. Статута Предузећа регулисано је да Надзорни одбор доноси акт којим уређује начин спровођења и организацију унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи. У поступку ревизије утврђено је да Надзорни одбор није донео наведени акт.

Препорука број 2:

Препоручује се Предузећу да донесе акт о начину спровођења и организацији унутрашњег надзора, као и услове које мора да испуњава запослени који ради на пословима унутрашњег надзора или њима руководи.

Организација треба да успостави јасне кодексе понашања и етичке вредности које запослени треба да поштују. Унутрашња организација Предузећа уређена је Правилником директора.

Руководство треба да покаже посвећеност објективном представљању пословних промена и трансакција у оквиру финансијског извештавања. Директор Предузећа организује и руководи процесом рада, заступа и представља Предузеће, стара се о законитости, спроводи одлуке надлежних тела, предлаже пословну политику, планове рада и развоја и програм пословања, надлежан је да донесе акт о организацији и систематизацији, врши пријем у радни однос, подноси извештаје о раду, о финансијском пословању и годишње финансијске извештаје. У складу са чланом 26. и 27. Статута директор Предузећа, по одређеним питањима, пренео је овлашћења директорима сектора и помоћницима директора сектора.

Интерну регулативу Предузећа чине следећи општи акти: Статут, Правилник о организацији и систематизацији послова, Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, Правилник о образовању, стручном оспособљавању и усавршавању запослених, Правилник о коришћењу службених аутомобила, Правилник о условима коришћења службених мобилних телефона и Правилник о солидарној помоћи.

Предузеће није, до истека рока од шест месеци од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду, односно до 28.02.2015. године, усагласило одредбе Правилника о раду са Законом.

У време вршења ревизије, донет је Колективни уговор за Предузеће, на који је добијена сагласност Владе Републике Србије.

Правилником о организацији и систематизацији послова утврђени су организациони делови Предузећа у оквиру којих се извршавају послови и радни задаци. У оквиру Предузећа организовано је пет сектора и то: Издавачки сектор, Сектор за маркетинг и продају, Сектор за финансије, Правни сектор и људски ресурси и Сектор за стратегију и развој. Постоји Одељење у Новом Саду и Књижевни центар у Нишу.

Правилником о организацији и систематизацији послова дефинисани су услови потребни за заснивање радног односа, потребна знања, радно искуство и број извршилаца за обављање послова.

Структура запослених не одговара у потпуности потребама обима пословања Предузећа, јер се значајно смањило обим издавања уџбеника. Постоји преко 20 радних места на којима се током целе године ангажују лица за обављање привремених и повремених послова, што значи да се ради о сталним а не привременим и повременим пословима. У време сезоне јул/август/септембар преко 50 лица се ангажује на сезонским пословима продаје и доставе уџбеника, уз сагласност надлежног тела Владе РС.

Пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима

Предузеће послује у складу са Законом о јавним предузећима, Законом о привредним друштвима, Законом о раду, Законом о средствима у својини Републике Србије, Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору, Законом о умањењу нето прихода лица у јавном сектору, Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава и другим релевантним законима.

Ревизијом је утврђено да унутрашњим општим актима нису уређене следеће области: формирање продајних цена готових производа, робе и услуга, услови и начин коришћења средстава репрезентације, рекламе и пропаганде, орочавања слободних новчаних средстава, поступања са расходованом опремом, платних картица и друга питања.

Предузеће није регулисало у чијој је надлежности доношење правилника о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства, као и ценовник који је саставни део правилника. Правни основ за обрачун и исплате накнада по ауторским уговорима је Правилник којег је донео директор Предузећа, а да за то није предвиђена његова надлежност по Статуту Предузећа. Предузеће није испоштовало захтеве за успостављање и функционисање интерне контроле - подела дужности и пренос овлашћења.

У току ревизије директор је донео Правилник и ценовник о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства Јавног предузећа „Завод за уџбенике“ Београд, на који је сагласност дао Надзорни одбор Предузећа.

У оквиру Система менаџмент квалитета (СМК) Предузећа дефинисани су управљачки процеси, процеси реализације, процеси подршке, управљање ресурсима и спољашњи процеси, у оквиру којих су формулисане процедуре и упутства.

Предузеће је формирало Одбор за Систем менаџмент квалитета (СМК) којег представља Представник Одбора и има Секретара Одбора.

Од укупно 28 процедура предмет преиспитивања, односно контроле било је 10 процедура. У 2014. години није вршена контрола од стране сертификационог тела YUQS, док је у 2015. години иста извршена.

Управљање ризицима

Управљање ризицима обухвата идентификовање, процену и контролу над потенцијалним догађајима и ситуацијама који могу имати супротан ефекат на остваривање циљева корисника јавних средстава, са задатком да пружи разумно уверавање да ће ти циљеви бити остварени. Руководилац корисника јавних средстава усваја стратегију управљања ризиком, која се ажурира сваке три године, као и у случају када се контролно окружење значајније измени.

Предузеће није усвојило Стратегију управљања ризицима која треба да представља основ за идентификовање ризика, те њихову процену и контролу у складу са чланом 6. став 2. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

Један од екстерних фактора ризика произилази из законских прописа. Законом о уџбеницима и другим наставним средствима („Службени гласник РС“ број 72/2009) регулисано је да јавни издавач и приватни издавачи имају једнака права и обавезе у складу са законом и прописима којима се уређује издавање публикација. Такође, Закон о издавању публикација („Службени гласник РС“ бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/04 и 101/05) регулише начин издавања публикација.

За издавање уџбеника релевантне су следеће институције: Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Национални просветни савет, Завод за унапређење образовања и васпитања и друге.

Напред наведени прописи су мањкави када су у питању поступци одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама.

Према Извештају о анализи поступака одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама Агенције за борбу против корупције, у пословној пракси приликом одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама, присутни су ризици настанка корупције, а који садржи следеће:

- поступак одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама подложен је ризику за настанак корупције,
- прописи су мањкави када су у питању поступци одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама,
- поступак избора уџбеника чија куповина се финансира из буџета, у склопу пројекта „Бесплатни уџбеници”, спроводи се без упоришта у Закону о уџбеницима и другим наставним средствима.

Такође, мањкавости у прописима генеришу ризике код спровођења поступака одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама:

- није регулисан поступак давања стручне оцене квалитета рукописа уџбеника у Заводу за унапређење образовања и васпитања,
- нису прописане референце за лица која дају стручну оцену квалитета уџбеника,
- Закон о уџбеницима и другим наставним средствима омогућава учесницима у поступку да без последица прекорачују рокове,
- није прописан рок за подношење захтева за експертизу,
- нису предвиђени критеријуми за избор уџбеника у школама.

Предузеће није извршило процену ризика приликом избора Универзал банке а.д. Београд, код које је орочило значајна средства, а којој је одузета дозвола за рад.

Због неповољног пословног окружења, Предузеће из године у годину значајно смањује обим пословања и остварује све неповољније пословне и финансијске показатеље, као што следи:

- повећање залиха материјала, готових производа и робе са спорим обртом, што претставља значајну имобилизацију финансијских средстава,
- индекс остварења продаје у 2013. години прерма претходној години износи 75,11, односно опала је вредност продаје за 24,89%, у 2014. години индекс је 88,79, односно опала је вредност продаје за 11,21%,
- индекс остварења продаје у 2013. години према плану износи 80,10, односно мање је остварење за 19,90%, у 2014. години индекс је 75,27, односно мање је остварење за 24,73%,
- коефицијент обрта обртне имовине у 2014. години је 0,22,
- коефицијент обрта залиха у 2014. години је 1,19,
- пословни губитак у 2012. години износио је 37.197 хиљада динара, у 2013. години 144.443 хиљаде динара, а у 2014. години 154.145 хиљада динара.

Контролне активности

Систем финансијског управљања и контроле обухвата писане политике и процедуре и њихову примену, а које омогућују разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво, а нарочито:

- процедуре за ауторизацију и одобравање,
- поделу дужности и пренос овлашћења, како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности,
- систем дуплог потписа у коме ни једна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца корисника јавних средстава и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица,
- правила за приступ средствима и информацијама,
- претходну проверу законитости коју спроводи овлашћено лице које одреди руководиоца корисника јавних средстава,
- процедуре потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција,
- извештавање и преглед активности - процену ефикасности и ефикасности трансакција,
- надгледање процедура,
- процедуре управљања људским ресурсима,
- правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност корисника јавних средстава.

Вршилац дужности директора Предузећа није донео одлуку о формирању радне групе за праћење увођења и развој система финансијског управљања и контроле.

Вршилац дужности директора Предузећа поседује сертификат за електронски потпис у складу са Уговором закљученим са Јавним предузећем „Пошта Србије“, Београд, број 122237/48 од 26.03.2015. године.

Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама донео је Управни одбор Предузећа број 6006 од 24.08.2009. године. Послови рачуноводства организовани су у оквиру Сектора финансија. Сектором руководи директор Сектора финансија, који је надлежан Помоћнику директора Сектора финансија за рачуноводство. Обављање послова у Сектору финансија и одговорност запослених уређено је општим актом којим се уређује радни однос и систематизација послова и радних задатака Предузећа.

Чланом 14. Закона о рачуноводству регулисано је да правно лице општим актом уређује школску спрему, радно искуство и остале услове за лице које је одговорно за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја.

Предузеће је чланом 5. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама регулисало да вођење пословних књига, састављање и презентацију финансијских извештаја Предузећа обавља стручно лице које испуњава следеће услове:

- да има положен стручни испит за најмање звање самосталног рачуновође,
- да има радног искуства на пословима обрачуна и израде финансијских извештаја,
- да има најмање 10 година радног искуства на пословима рачуноводства,
- да није кажњавано за кривична дела која га чине недостојним за обављање послова из области рачуноводства.

У члану 10. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама регулисано је да рачуноводствени софтвер који се користи за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, мора да обезбеди следеће:

- функционисање интерних рачуноводствених контрола,
- онемогућава брисање прокњижених пословних промена,
- контролу улазних података,
- увид у хронологију обављеног уноса података о пословним променама.

Предузеће поседује Интегрисани информациони систем (ERP систем). Рачуноводствени информациони систем представља део информационог система Предузећа. Послови ИТ обављају се у оквиру Сектора за стратегију и развој и то у Центру за информационе технологије. Услуге одржавања информационог система врше приватна фирма из Београда, анагажована по уговору о одржавању система и пензионисано лице (раније запослено лице код субјекта ревизије) по уговору о делу.

За вођење пословних књига Предузеће користи апликативни софтвер производ Microsoft - а. Измене у информационом систему врши партнерска фирма анагажована по уговору на захтев овлашћених представника Предузећа.

Вршилац дужности директора Предузећа донео је Одлуку број 7490 од 17.12.2014. године о затварању старе базе података и обављању припрема за рад на новој бази.

Предузеће је почетком 2015. године вршило књижења промена које су се односиле на 2014. годину у главној књизи у новоотвореној бази, с тим да су сва ранија књижења вршена у старој бази, тако да се главна књига за 2014. годину налази у две базе. У новој бази су, поред књижења за 2014. годину, вршена и књижења која се односе и на 2015. годину, и на почетно стање 2014. године из старе базе.

У поступку ревизије, констатовани су проблеми код раздвајања података који се односе само на 2014. годину, од података за 2015. годину, нарочито код утврђивања почетних стања у 2014. години. Подаци из главне књиге разликовали су се од података из закључног листа. Установљено је да налози главне књиге нису у равнотежи и да има укупно 226 налога који немају равнотежу.

Приватна фирма која одржава систем, у циљу превазилажења насталих проблема, унела је још три колоне у главну књигу, и то колона са бројем дневника, колона која ће дати информацију да ли се ради о новој или старој бази, и колона која садржи нове рачуне. Поред наведеног, достављен је и закључни лист за 2014. годину.

За потребе ИТ службе Државне ревизорске институције извршено је копирање базе за 2014. годину, како би ИТ служба ДРИ - а извршила тестирање система.

Извештаје о променама и стањима на књиговодственим рачунима захтеване за одређени временски период или на одређени дан, Предузеће добија из две базе рачуноводственог информационог система, уз констатацију да се за исте периоде подаци из поновљених извештаја ради тестирања система разликују, што значи да нису прецизно утврђени модели и процедуре за формирање тражених извештаја.

Предузеће је обавезно да води пословне књиге применом двојног књиговодства, које подразумева закључак пословних књига на крају сваке пословне године с циљем да се:

- изврши обрачун пословања за текућу пословну годину, одвојено од осталих пословних година,
- рачуни ослободе промета,
- затворе рачуни са салдима за изравнање, ради успостављања равнотеже дуговне и потражне стране рачуна.

Увидом у пословне књиге Предузећа утврђено је да није вршено отварање пословних књига на почетку 2014. године на основу закључног биланса стања претходне 2013. године, односно приликом отварања рачуна стања главне књиге нису књижена почетна стања на прописаним рачунима групе 70 – Отварање главне књиге, као и приликом њиховог закључења на прописаним рачунима групе 73 – Закључак рачуна стања, што је супротно са одредбама члана 12 и 13. Закона о рачуноводству.

Предузеће од рачунарске опреме поседује сервер и остале рачунаре различитих произвођача и различитих карактеристика. База података за рачуноводство се ослања на платформу Microsoft SQL Server 2005 Standard Edition.

Према напред наведеном, уочене су одређене слабости интерних контрола у вези рачуноводственог информационог система (РИС - а) кад је у питању главна књига за 2014. годину, која се налази у две базе. У новој бази су, поред књижења за 2014. годину, почетком 2015. године, вршена и књижења која се односе и на 2015. годину, као и на почетно стање 2014. године из старе базе. За исти период разликују се подаци из поновљених извештаја, јер нису прецизно утврђени модели и процедуре за формирање извештаја.

Препорука број 3:

Препоручује се Предузећу да изврши анализу функционисања рачуноводственог информационог система (РИС - а) и да у складу са резултатима анализе приступи отклањању недостатака система и његовом унапређењу.

У члану 11. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама регулисано је да систем интерне контроле обухвата све мере које се предузимају у циљу:

- заштите средстава од прекомерног трошења, превара или неефикасне употребе,
- обезбеђења поузданости и веродостојности рачуноводствених података,
- обезбеђења извршења послова у складу са усвојеном политиком управе.

Интерне контроле обухватају све мере и поступке који се спроводе ради обезбеђења услова да цело Предузеће ради у складу са плановима и политикама које је усвојила управа.

Управни одбор донео је Правилник о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 8339 од 26.12.2012. године.

Управни одбор донео је Правилник о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама број 7747 од 03.12.2013. године.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама нису уопште регулисана одређена питања, а нека нису регулисана у складу са одредбама МРС/МСФИ и то:

- преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема,

- у цену коштања појединачно за сва завршена издања укључује се вредност у висини 10% од директних трошкова за вануџбеничка издања и 15% за основна, средња и наставна средства, а што није у складу са одредбама МРС 2 - Залихе.

Препорука број 4:

Препоручује се Предузећу да Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама регулише следећа питања: преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, утврђивање цене коштања појединачно за сва издања укључивањем свих директних трошкова и сразмерног дела индиректних трошкова, у складу са одредбама МРС 2 - Залихе.

Предузеће није уредило правила документовања набавке основних средстава на начин да се спроведу лична задужења запослених за дужена средства, као рачунополагача, већ се сва средства евидентирају по номенклатурним бројевима, на нивоу Предузећа, а без појединачног задужења запослених тим средствима.

Столови, столице, ормари и друга расходована опрема одлажу се у магацин, али не постоји правилник, нити уређена процедура или упуство о поступању са расходованим основним средствима.

Предузеће није успоставило адекватан систем финансијског управљања и контроле који у разумној мери обезбеђује увереност да постоји ефективно управљање ризицима, те да ће се циљеви и задаци Предузећа остварити на ефикасан и економичан начин.

Информисање и комуникације

За успешност система финансијског управљања и контроле од битног значаја је успостављање адекватног информационог система и ефективно комуницирање на свим хијерархијским нивоима Предузећа. Део тог система је информациони систем за вођење пословних књига или рачуноводствени информациони систем (Напомена - Контролне активности).

Праћење и процена система

Предузеће као корисник јавних средстава је у обавези да прати и процењује систем финансијског управљања и контроле који подразумева надгледање и контролу са циљем отклањања грешака, те његовог побољшања и повећања ефикасности, а спроводи се текућим увидом, самопроцењивањем и интерном ревизијом.

Предузеће није доставило Министарству финансија Годишњи извештај о систему финансијског управљања и контроле за 2014. годину.

Утврђено је да у Предузећу није успостављен адекватан систем праћења и процене система финансијског управљања и контроле.

За успостављање, одржавање и унапређење система финансијског управљања и контроле одговоран је директор Предузећа.

Због тога што Предузеће није у потпуности успоставило адекватан систем финансијског управљања и контроле и што успостављене контроле не функционишу ефикасно, констатоване су следеће неусклађености, односно неправилности:

- код процењивања појединих билансних позиција,
- код јавних набавки,
- није регулисана надлежност за утврђивање висине ауторских хонорара за уџбенике и друга издања,
- код ненаплаћених рата стамбених кредита,
- нису уређена правила документовања набавке основних средстава приликом њиховог стављања у функцију.

На основу извршене анализе донесених аката, њихове усклађености и примене, као и анализе других сегмената контролног окружења, утврђено је да у Предузећу нису успостављене процедуре које омогућују разумно уверавање да су ризици за постизање циљева ограничени на прихватљив ниво, а нарочито:

- процедуре за ауторизацију и одобравање,
- поделу дужности и пренос овлашћења, како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролне активности,

- систем дуплог потписа у коме ни једна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без потписа руководиоца корисника јавних средстава и руководиоца финансијске службе или другог овлашћеног лица,
- правила за приступ средствима и информацијама,
- претходну проверу законитости коју спроводи овлашћено лице које одреди руководиоца корисника јавних средстава,
- процедуре потпуног, исправног, тачног и благовременог књижења свих трансакција,
- извештавање и преглед активности - процену ефективности и ефикасности трансакција,
- надгледање процедура,
- процедуре управљања људским ресурсима,
- правила документовања свих трансакција и послова везаних за активност корисника јавних средстава.

Препорука број 5:

Предузеће треба да у складу са чланом 6. став 2. и чланом 7. став 1. Правилника о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 99/2011) успостави адекватан систем финансијског управљања и контроле, с акцентом на следећим мерама:

- Усвајање стратегије управљања ризиком (у циљу идентификовања, процене и контроле над потенцијалним догађајима и ситуацијама које могу имати супротан ефекат на остварење циљева корисника јавних средстава и са задатком да пружи разумно уверавање да ће циљеви бити остварени и

- Усвајање писаних политика и процедура за управљање ризиком и контролу њихове примене, са циљем да се ризици ограниче на прихватљив ниво, а нарочито да усвоји: 1) процедуре за ауторизацију и одобравање; 2) поделу дужности како би се онемогућило једном лицу да у исто време буде одговорно за ауторизацију, извршење, књижење и контролу; 3) правила за приступ средствима и информацијама; 4) извештавање и преглед активности - процену ефективности и ефикасности трансакција; 5) надгледање процедура.

4.2. Интерна ревизија

Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 99/2011) прописана је обавеза Предузећа да успостави интерну ревизију.

Интерна ревизија се организује, у складу са законом, статутом или другим актом правног лица (члан 44. Закона о ревизији).

Предузеће је нормативно успоставило Одељење интерне ревизије Правилником о организацији и систематизацији послова број 02/197 од 28.03.2012. године. У Предузећу од 01.10.2013. године успостављена је функција интерне ревизије. Правилником су систематизована два радна места у оквиру Одељења интерне ревизије која су и попуњена.

Предузеће је донело Повељу интерне ревизије број 1764 од 26.03.2014. године, План интерне ревизије за 2014. годину и Годишњи извештај Интерне ревизије број 240 од 14.01.2015. године. Предузеће нема Стратешки план интерне ревизије.

Правилник о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору прописује да организациона јединица за интерну ревизију не може имати мање од три ревизора.

Препорука број 6:

Препоручује се Предузећу да предузме активности на изради Стратешког плана интерне ревизије и других документа предвиђених Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање и извештавање интерне ревизије у јавном сектору. Такође, потребно је да систематизује и попуни још једно радно место интерног ревизора.

Одељење интерне ревизије у току 2014. године обавило је пет ревизија и то:

- Обрачун и исплата накнада трошкова запосленима на службеном путовању у земљи,
- Евидентирање и извештавање о путним налозима за службена возила и трошковима одржавања возила,
- Ревизија трошкова штампе уџбеника за 2013 и 2014. годину,
- Трошкови рекламе и пропаганде за 2014. годину,
- Трошкови репрезентације за 2014. годину.

На основу обављених ревизија дато је 27 препорука.

План ревизија у потпуности је реализован од стране Одељења интерне ревизије. Обавеза руководиоца сектора и служби је да по препорукама сачине акциони план са извршиоцима и роковима. Акциони план за ревизију путних налога је сачињен али извештај о реализацији није урађен. За остале ревизије нису сачињени акциони планови ни извештаји о реализацији акционих планова.

Препорука број 7:

Препоручује се Предузећу да по извршеним интерним ревизијама надлежни руководиоци сачине акционе планове и извештаје о реализацији акционих планова.

Предузеће је доставило Министарству финансија Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2014. годину број 1332 од 05.03.2015. године.

Комисија за ревизију

Чланом 43. Закона о јавним предузећима регулисано је да јавно предузеће чији је оснивач Република Србија има Комисију за ревизију. Комисија за ревизију има три члана које именује Надзорни одбор. Члан Комисије за ревизију не може бити директор јавног предузећа. Такође, чланом 44. регулисано је да Комисија за ревизију:

- припрема, предлаже и проверава спровођење рачуноводствених политика и политика управљања ризицима,
- испитује примену рачуноводствених стандарда у припреми финансијских извештаја и оцењује садржину тих извештаја,
- испитује испуњеност услова за израду консолидованих финансијских извештаја,
- спроводи поступак избора ревизора предузећа и предлаже кандидата за ревизора,
- врши друге послове које јој повери Надзорни одбор.

Надзорни одбор Предузећа донео је Одлуку о именовању Комисије за ревизију број 820 од 07.02.2014. године. У Комисију за ревизију су именовани директор Сектора финансија, директор Сектора за маркетинг и продају и помоћник директора Правног сектора и људских ресурса.

Састав Комисије за ревизију није у супротности са Законом о јавним предузећима и интерним актима Предузећа, али у супротности је са принципима и концептима ревизије, и није адекватан због следећих разлога:

- руководиоци сектора имају финансијске, управљачке и програмске надлежности у пословању Предузећа, чије улоге треба да се надгледају од стране извршних и/или неизвршних директора по питању рачуноводствених политика и пракса,
- руководиоци унутрашњих организационих јединица Предузећа одговорни су директору Предузећа за активности финансијског управљања и контроле које успостављају у организационим јединицама којима руководе, а ревизија треба да оцењује рад контроле,
- руководиоци који су одговорни и надлежни за финансије, маркетинг и продају, као и правне послове и људске ресурсе имају слободу у процењивању билансних позиција и креирању финансијских извештаја, а ревизија подразумева разумно уверавање о томе да ли су финансијски извештаји усаглашени са утврђеним оквиром за финансијске извештаје, што у најмању руку једно с другим није компатибилно (сагласно),
- послови ревизије се обављају у складу са стандардима који захтевају објективност, непристрасност, компетентност и стручност лица која се баве пословима ревизије.

С обзиром да Комисија за ревизију не одлучује, него припрема, предлаже, проверава спровођење, испитује примену, испитује испуњеност услова, чланови треба да имају стручна знања и искуства из области ревизије, рачуноводства и финансијског извештавања.

Комисија за ревизију одржала је састанак 24.11.2014. године у вези избора екстерног ревизора за ревизију финансијских извештаја за 2014. годину. Комисија за ревизију нема Извештај о раду за 2014. годину, из којег би био видљив њен допринос по питањима по којим је надлежна у складу са законом и актима Предузећа.

5. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС” број 116/08) важио је до 31.03.2013. године, а од 01.04.2013. године на снази је нови Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС” број 124/12).

Вршилац дужности директора донео је Правилник о ближем уређивању поступка јавне набавке број 02/4826 од 29.08.2014. године.

Послови јавних набавки врше се у оквиру Сектора за правне послове и људске ресурсе и то у Одељењу за јавне набавке.

Друштво има систематизована два радна места службеника за јавне набавке, од којих једно није попуњено. Руководилац Одељења за јавне набавке обавља послове и има сертификат за службеника за јавне набавке од 2012. године. У 2014. години двоје запослених је стекло сертификат за службеника за јавне набавке.

Планирање јавних набавки

Основ за покретање набавки и јавних набавки у току 2014. године били су Годишњи програм пословања за 2014. годину и План набавки и јавних набавки за 2014. годину. План набавки и јавних набавки донео је в.д. директора Предузећа број 1831 од 01.04.2014. године, у складу са чланом 51. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012) и чланом 7. Правилника о ближем уређивању поступка јавне набавке. Законом је прописано да је наручилац дужан да до 31. јануара донесе план набавки за текућу годину који се састоји од плана јавних набавки и плана набавки на које се закон не примењује. У Закону су прописани подаци које план треба да садржи.

Предузеће је донело План набавки на које се не примењују одредбе Закона о јавним набавкама у износу 28.270 хиљада динара. У 2014. години није било измене плана набавки.

Предузеће је доставило Извештај о извршењу плана јавних набавки за 2014. годину број 2625 од 29.04.2015. године Управи за јавне набавке.

С обзиром да није испоштовало прописани рок за доставу Извештаја о извршењу плана јавних набавки за 2014. годину до 31. марта 2015. године, Предузеће је поступило супротно члану 51. Закона о јавним набавкама.

Спровођење јавних набавки

Планирана средства за јавне набавке нису у потпуности реализована и нису спроведене све планиране јавне набавке. Преглед спровођења јавних набавки приказан је следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Ред.број	Врста предмета	Процењена вредност	Уговорена вредност
1.	Добра	43.950	10.415
2.	Услуге	336.820	97.804
3.	Радови	12.000	2.352
Укупно:		392.770	110.571

Реализована је набавка хардверске опреме: хард дискови, оптички дискови, рам меморија, рачунари 2 комада, као и софтвера са лиценцом. Реализоване су набавке за канцеларијски материјал, рекламни материјал и потрошни материјал.

Реализација набавки услуга у 2014. години приказана је у следећој табели:

- у хиљадама динара -

Ред.број	Врста предмета	Уговорена вредност
1.	Отворени поступак	16.858
2.	Квалификациони поступак	76.173
3.	Набавке услуга мале вредности	4.773
Укупно:		97.804

Код издавачких и штампарских услуга, број реализованих наслова, као и реализовани тиражи уџбеника мањи су од планираних.

За услуге производње збирке материјала за техничко и информатичко образовање за основну школу за 5, 6, 7 и 8. разред, Предузеће није добило одобрење Министарства просвете, те је реализована само збирка материјала за техничко и информатичко образовање за 8. разред.

Услуге израде и снимања ЦД и ДВД као наставних средстава је реализована у мањем обиму од плана јер је број реализованих наслова као и реализовани тиражи уџбеника мањи од планираних.

У другој фази квалификационог поступка услуге штампе, спроведен је 331 поступак, од чега је пет поступака обустављено. Четири поступка су обустављена због понуђене цене која је виша од процењене вредности, а један поступак је обустављен због превида у конкурсној документацији.

Реализовани су радови реконструкције и кречења фасада. Нису реализовани планирани радови уређења пословних објеката и књижара у Београду.

Поступком ревизије, са аспекта примене Закона о јавним набавкама, обухваћене су јавне набавке према следећем табеларном прегледу:

- у хиљадама динара -

Редни број	Број ЈН	Предмет јавне набавке	Изабрани понуђач	Датум закључења уговора	Уговорена вредност без ПДВ - а
1.	ЈНООС 02/2014	Услуге производње, умножавања оптичких дискова, израда омота, услуге штампе и испоруке	„City Records“, Београд	30.07.2014.	8.000
2.	ЈНОП 03/2014	Услуга производње материјала за информатичко и техничко образовање за 8.разред основне школе	„Мехи“, Сопот - Сењска бр 20	23.07.2014.	5.390
3.	ЈНОП 04/2014	Услуга осигурања имовине, моторних возила и запослених	"ДДОР Нови Сад", а.д.о.Нови Сад, ул.Булевар Михајла Пупина број 8	10.10.2014.	7.989
4.	ЈНОПС 03/2014	Рачунарска опрема	„Е - Smart Systems" Београд	31.12.2014.	3.480
УКУПНО:					24.859

ЈНООС 02/2014 Услуге производње, умножавања оптичких дискова, израда омота, услуге штампе и испоруке

Одлуку о покретању јавне набавке у отвореном поступку ради закључења Оквирног споразума, донео је в.д. директора број 1512 од 12.03.2014. године. Наручилац је определио процењену вредност предметне јавне набавке у износу од 8.000 хиљада динара, колико је процењена и у плану јавних набавки. Вршилац дужности директора донео је решење о образовању Комисије за јавну набавку број 1513/1 од 12.03.2014. године.

Комисија за јавне набавке је припремила конкурсну документацију број 1567 од 17.03.2014. године, у којој је навела обавезне услове за учешће у поступку јавне набавке. Предузеће је навело да понуђач мора испунити додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, дефинисане чланом 76. Закона о јавним набавкама и то у погледу капацитета:

- финансијског,
- пословног,
- техничког
- кадровског.

Иако је Предузеће тражило испуњеност додатног услова техничког капацитета, исти није дефинисало, већ је тражило изјаву понуђача да испуњава финансијски, пословни, технички и кадровски капацитет. Предузеће на тај начин није сачинило конкурсну документацију у складу са чланом 61. став 1 и 4. Закона о јавним набавкама и чланом 2. став 1. тачка 5. Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова.

Записником о отварању понуда број 2284 од 16.04.2014. године констатовано је да су пристигле две понуде и то од понуђача „City records” д.о.о., Београд и „General disc technology” д.о.о., Београд. Представник „General disc technology” д.о.о., Београд ставио је примедбу на понуду „City records” д.о.о., Београд, те упутио допис в.д. директору Предузећа број 2283 од 16.04.2014. године. У допису је указао на неправилности у понуди „City records” д.о.о., Београд и то:

- да није навео укупан износ цене,
- да не поседује техничке и кадровске капацитете за израду омота и штампе на дисковима, односно не може реализовати јавну набавку самостално,
- да је потписао изјаву да испуњава техничке и кадровске капацитете, иако их не испуњава.

Извештајем о стручној оцени понуда број 2318 од 22.04.2014. године констатовано је да су оба понуђача испунила обавезне услове за учешће у поступку, као и додатни услов. Комисија за јавне набавке навела је да су додатни услови испуњени тако што су доказани изјавом понуђача да испуњавају те услове.

Вршилац дужности директора донео је Одлуку о закључењу оквирног споразума број 2362 од 24.04.2014. године којом се Оквирни споразум додељује понуђачу „City records” д.о.о., Београд.

Друштво „General disc technology” д.о.о., Београд поднело је захтев за заштиту права понуђача Републичкој комисији за заштиту права у поступцима јавних набавки број 2481 од 05.05.2014. године.

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки донела је решење број 4 - 00 - 1096/2014 од 07.07.2014. године, којим се усваја захтев за заштиту права и делимично поништава отворени поступак, и то у делу поступања наручиоца након доношења одлуке о закључењу оквирног споразума. Из утврђеног чињеничног стања констатује се да наручилац није омогућио подносиоцу захтева увид у комплетну документацију коју је изабрани понуђач доставио у својој понуди, чиме је поступио супротно одредбама члана 110. Закона о јавним набавкама. Понуђач је за остале две тачке захтева за заштиту права одбијен.

Предузеће је закључило Оквирни споразума број 4189 од 30.07.2014. године са понуђачем „City records” д.о.о., Београд на уговорену вредност 8.000 хиљада динара.

Позив за достављање понуде упућен је понуђачу „City records” д.о.о., Београд број 4247 од 04.08.2014. године који је доставио понуду број 4263 од 04.08.2014. године.

Предузеће је закључило Уговор број 4283 од 05.08.2014. године са понуђачем „City records” д.о.о., Београд на уговорену вредност 2.532 хиљаде динара.

Покретањем поступка јавне набавке ЈНООС 02/2014 Услуге производње, умножавања оптичких дискова, израда омота, услуге штампе и испоруке, наручилац је тражио испуњеност додатног услова техничког капацитета али га није дефинисао, односно није сачинио конкурсну документацију у складу са чланом 61. став 1 и 4. Закона о јавним набавкама и чланом 2. став 1. тачка 5. Правилника о обавезним елементима конкурсне документације у поступцима јавних набавки и начину доказивања испуњености услова.

Такође, није омогућио понуђачу чија понуда није прихваћена да изврши увид у целокупну документацију у складу са чланом 110. став 1. Закона о јавним набавкама.

На тај начин Предузеће је поступило супротно одредбама члана 61. став 1 и 4., и члана 110. став 1. Закона о јавним набавкама.

ЈНОП 04/2014 Услуге осигурања имовине, моторних возила и запослених

Одлуку о покретању јавне набавке у отвореном поступку услуге осигурања имовине, моторних возила и запослених за период од 01.10.2014. године до 01.10.2015. године, донео је в.д. директора број 3698 од 02.07.2014 године. Наручилац је определио процењену вредност предметне јавне набавке у износу од 9.500 хиљада динара.

Вршилац дужности директора донео је решење о образовању Комисије за јавну набавку број 3699 од 02.07.2014. године. У Плану јавних набавки предвиђена је набавка под тачком 1.2.4. Финансијске услуге премије осигурања имовине и лица (7.200 хиљада динара) и под тачком 2.2.15. Осигурање возила (300 хиљада динара).

У Финансијском плану предвиђена су средства под тачком 31. Финансијске услуге премије осигурања (7.200 хиљада динара) и тачком 32. Осигурање возила (300 хиљада динара).

Предузеће је закључило Уговор број 6051 од 10.10.2014. године са понуђачем "ДДОР Нови Сад", а.д., Нови Сад, ул. Булевар Михајла Пупина број 8 на уговорену вредност 7.989 хиљада динара.

Покретањем поступка јавне набавке за набавку услуга осигурања имовине, моторних возила и запослених, на основу Одлуке у којој је утврђена већа процењена вредност од вредности утврђене планом јавних набавки и финансијским планом, Предузеће је поступило супротно члану 52. став 1. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/12).

Квалификациони поступак - прва фаза

ЈН КВ1 03/2013 Услуге штампе уџбеника за основне и средње школе и других издања у првој фази квалификационог поступка

Предузеће је Одлуком о покретању поступка јавне набавке услуге у првој фази квалификационог поступка број 04 3676 од 14.06.2013. године покренуло прву фазу квалификационог поступка за јавну набавку услуге штампе издања ЈП „Завод за уџбенике” редни број КВ1 ЈН 03/2013. Вршилац дужности директора донео је решење о образовању Комисије за јавну набавку број 3676/1 од 14.06.2013. године.

Наведена јавна набавка је обликована у три партије: велике штампарије, средње штампарије и мале штампарије и реализација је предвиђена у периоду од три године, док процењена вредност без ПДВ - а износи 220.000 хиљада динара.

Комисија за јавну набавку сачинила је Извештај о стручној оцени пријава број 5163 од 23.08.2013. године. Након спроведеног поступка прве фазе, одлукама о признавању квалификације у првој фази квалификационог поступка које су донете дана 27.08.2013. године, Предузеће је признало на период од три године квалификације по партијама следећим подносиоцима пријава:

Партија 1	Партија 2	Партија 3
„Ротографика” д.о.о., Суботица	„Графостил” д.о.о., Крагујевац	„Стојков” д.о.о., Нови Сад
„Публикум” д.о.о., Београд	„Scenner Studio” д.о.о., Београд	„Сајнос” д.о.о., Нови Сад Учесник у заједничкој пријави: Штампарииа Балкан д.о.о., Инђија
ЈП „Службени гласник”, Београд	„Kolor pres” д.о.о., Лапово	„Colorgrafx” д.о.о., Београд
„Младост груп” д.о.о., Лозница	„Графика галеб” д.о.о., Ниш	„Планета принт” д.о.о., Београд Подизвођач: Портал д.о.о., Београд
„Цицеро” д.о.о., Београд	„Биограф” д.о.о., Земун Подизвођач: „Гама студио” д.о.о., Београд	„Skener studio Lazić” д.о.о., Београд Учесник у заједничкој пријави: „Финеграф” д.о.о., Београд

На порталу Управе за јавне набавке потенцијални понуђачи су могли да се пријаве да би се сваких шест месеци ажурирале листе. Тек у фебруару 2015. године било је пријава и листа мале штампариие је ажурирана за још 2 понуђача.

Код издавачких и штампарских услуга, у оквиру основне делатности Предузећа, у поступцима друге фазе квалификационог поступка на основу наведене три листе кандидата, број реализованих наслова, као и реализовани тиражи уџбеника мањи су од планираних.

Набавке спроведене у другој фази квалификационог поступка

На основу поступка јавне набавке КВ1 ЈН 03/2013. године услуге у првој фази квалификационог поступка, Предузеће је покренуло 326 поступака у другој фази квалификационог поступка за појединачне јавне набавке услуга штампе издања ЈП „Завод за уџбенике”.

Набавке на које се закон не примењује

Реализоване су набавке: услуге припреме за штампу и холограми - заштита уџбеника и осталих издања наручиоца.

Јавне набавке мале вредности

Према Закону о јавним набавкама наручилац у поступку јавне набавке мале вредности позива најмање три лица која обављају делатност која је предмет јавне набавке и која су према сазнањима наручиоца способна да изврше набавку, да поднесу понуде.

У наредној табели следи преглед поступака јавних набавки мале вредности које су обухваћене у поступку ревизије:

- у хиљадама динара -

Ред. број	Број ЈН	Предмет јавне набавке	Изабрани понуђач	Датум уговора	Уговорена вредност без ПДВ - а
1.	ЈНМВ 01/2014	услуга - одржавање софтверске лиценце (продужетак права)	„BSC Software“, Београд	04/3572 од 23.06.2014.	1.124
2.	ЈНМВ 02/2014	радови на санџији пословне зграде Сремска - Нови Сад	„НПН Градња“ д.о.о., Нови Сад	04/4807 од 28.08.2014.	2.352
3.	ЈНМВ 03/2014	Рекламно пропагандни материјал	партија 1 - „Ампхора“ д.о.о., Београд партија 2 - „Одри принт“ д.о.о., Ваљево	6180 и 6181 од 15.10.2014.	партија 1 - 1.121; партија 2 - 1.397.
4.	ЈНМВ 04/2014	Добра - куповина софтвера за сервер	„Extreme“, Београд	02/7648 од 25.12.2014.	1.296
5.	ЈНМВ 05/2014	Средства за чишћење, производи за чишћење, тоалетна хартија	09.12.2014.г. - нису испуњени услови за доношење одлуке о додели уговора		
6.	ЈНМВ 06/2014	Канцеларијски материјал	„Стилос“ д.о.о., Београд	7279 од 9.12.2014.	2.000

Ред. број	Број ЈН	Предмет јавне набавке	Изабрани понуђач	Датум уговора	Уговорена вредност без ПДВ - а
7.	ЈНМБ 07/2014	Набавка тонера – кертриџа за ласерске штампаче, копира апарате и факс уређаје	„ANR COMPANY“ d.o.o., Београд	30.12.2014.	534
УКУПНО					9.824

Предузеће није спровело поступке за следеће планиране јавне набавке мале вредности:

- 1) Набавка средстава за одржавање хигијене спроводила се по основу уговора који је важио до 30.05.2014. године. Планиран је и покренут поступак набавке у 2014. години, који је обустављен због тога што није пристигла ниједна одговарајућа понуда. Поступак није поновљен и набавке су вршене без спровођења поступка;
- 2) Није спроведен поступак набавке воде за пиће из аутомата чија вредност износи 400 хиљада динара;
- 3) Набавка услуга - Остала одржавања и поправке спроведене су по поступку наруџбеницом, јер су имале вредност нижу од 400 хиљада динара на годишњем нивоу.

Неправилности због спровођења поступка јавних набавки

У поступку ревизије утврђено је да су у 2014. години, извршене набавке добара и услуга у укупној вредности 35.418 хиљада динара, без спроведеног поступка јавне набавке, иако нису постојали разлози за изузеће од примене, прописани члановима 7. и 122. Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС“, број 124/2012) и односе се на:

- 1) Набавку средстава за хигијену у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године од добављача „Дрим старт“ д.о.о., Београд у укупном износу од 1.053 хиљаде динара и добављача „Ликомпром“ д.о.о., Београд у укупном износу од 1.057 хиљада динара, односно у укупном износу од 2.110 хиљада динара,
- 2) Набавку електричне енергије у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, пружене од стране добављача „ЕПС Снабдевање“, Београд, у укупном износу од 5.512 хиљада динара,
- 3) Набавку нафтних деривата за путничка и теретна возила у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, од добављача „НИС“ а.д., Нови Сад у укупном износу од 8.392 хиљаде динара на основу Уговора о продаји нафтних деривата путем кредитне „НИС“ картице за гориво број 02/6399 од 07.10.2013. године, а да за исте није спроведен поступак јавне набавке,

4) Набавку услуге интернета пружене од стране добављача „Телеком Србија“ а.д., Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 3.522 хиљаде динара, на основу Уговора број 485 од 25.01.2012. године, без спроведеног поступка јавних набавки,

5) Набавку услуге мобилне телефоније пружене од стране добављача „Телеком Србија“ а.д., Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 2.031 хиљаду динара, на основу Анекса Уговора број 1 заведеног под бројем 02/3945 од 02.07.2012. године, без спроведеног поступка јавних набавки,

6) Набавку услуге одржавања хигијене у пословном простору Предузећа, пружене од стране добављача Агенција „Дијаманти“ Земун, у периоду од 01.10.2014 – 15.04.2015. године, у укупном износу од 1.489 хиљада динара, на основу Уговора број 02 5384 од 16.09.2014. године, без спроведеног поступка јавних набавки. На 2014. годину односи се 698 хиљада динара,

7) Набавку услуге поправки и одржавања возила пружене од стране добављача „Беогума“ д.о.о, Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 745 хиљада динара, од добављача „Алпрос“ д.о.о, Београд у периоду од 01.01.2014 – 31.12.2014. године, у укупном износу од 858 хиљада динара и добављача „Горан“ СЗР Земун Београд у периоду од 01.01.2014 - 31.12.2014. године, у укупном износу од 1.280 хиљада динара што укупно износи 2.883 хиљаде динара извршене су без спроведеног поступка јавних набавки,

8) Набавку услуге физичког обезбеђења и аларм мониторинга у периоду од 01.01.2014 - 31.12.2014. године, пружене од стране добављача „Securitas Services“ д.о.о., Нови Београд, у укупном износу од 10.270 хиљада динара, без спроведеног поступка јавних набавки. Набавка је извршена на основу Уговора број 56/09 од 20.05.2009. године и Уговора број 97/1/09 од 01.09.2009. године, закључених на неодређено време, по поступку јавне набавке мале вредности, спроведеном у 2009. години. Планом набавки за 2014. годину, број 04 1843 од 01.04.2014. године процењена је вредност услуга обезбеђења објеката у износу од 12.000 хиљада динара и отворени поступак набавке.

6. БИЛАНС СТАЊА

На основу члана 16. до 18. Закона о рачуноводству, Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем и члана 13. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, а у вези са чланом 57. Статута, директор Предузећа је донео Решење о попису и образовању комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2014. године. По извршеном попису сачињен је Извештај о попису, који је усвојио Надзорни одбор Предузећа Одлуком број 01 - 1151 од 23.02.2015. године.

6.1. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања исказана су у износу од 3.055 хиљада динара, а односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Концесије, патенти, лиценце и слична права	32.576	31.280
Исправка вредности нематеријалних улагања	(29.521)	(28.638)
Укупно	3.055	2.642

Промене на нематеријалним улагањима у току 2014. године приказане су табелом:

- у хиљадама динара -

Опис	Концесије, патенти, лиценце и слична права	Остала нематеријална улагања	Укупно
Набавна вредност:			
Стање 01.01.2014. године	25.596	5.684	31.280
Повећања - нове набавке	1.296		1.296
Стање 31.12.2014. године	26.892	5.684	32.576
Исправка вредности:			
Стање 01.01.2014. године	22.954	5.684	28.638
Повећања - текућа Ам	883		883
Стање 31.12.2014. године	23.837	5.684	29.521
Садашња вредност: 31.12.2014. године	3.055		3.055

Нематеријална улагања чине рачуноводствени програми, односно софтвери и лиценце за програмске пакете информационог система.

6.2. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказана су у износу од 600.497 хиљада динара:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Грађевинско земљиште	105.525	
Грађевински објекти	829.445	927.943
Постројења и опрема	224.459	250.233
Инвестиционе некретнине	2.373	2.373
Остале некретнине, постројења и опрема	15.289	14.051
Некретнине, постројења, опрема у припреми		7.027
Исправка вредности некретнина, постројења и опреме	(576.594)	(585.909)
Укупно	600.497	615.718

Промене на некретнинама, постројењима и опреми у току 2014. године приказане су следећом табелом:

- у хиљадама динара -

	Грађевинско земљиште	Грађевинск и објекти	Опрема	Инвестиционе некретнине	Остале НПО	НПО у припре ми	Укупно
Набавна вредност:							
Стање 01.01.2014.		927.943	250.233	2.373	14.051	7.027	1.201.627
Нове набавке			1.021		1.238		2.259
Рекласификација	105.525	(105.525)					
Расход по попису			(13.013)				(13.013)
Усаглашавање			(13.782)				(13.782)
Активирање		7.027				(7.027)	
Стање	105.525	829.445	224.459		15.289		1.177.091

	Грађевинско земљиште	Грађевинск и објекти	Опрема	Инвестиционе некретнине	Остале НПО	НПО у припре ми	Укупно
31.12.2014.				2.373			
Исправка вредности:							
Стање 01.01.2014.		354.132	221.018	177	10.578		585.909
Амортизација		12.670	9.724	60	1.356		23.810
Расход по попису			(13.010)				(13.010)
Рекласификација		(6.331)					(6.331)
Усаглашавање			(13.782)				(13.782)
Стање 31.12.2014.		360.471	203.950	237	11.934		576.594
Садашња вредност:							
31.12.2014.	105.525	468.973	20.509	2.136	3.354		600.497
31.12.2013.		573.811	29.213	2.195	3.469	7.027	615.718

Предузеће је извршило раздвајање грађевинског земљишта од грађевинских објеката и евидентирало у пословним књигама вредност грађевинског земљишта у износу од 105.525 хиљада динара, ангажовањем Агенције за техничка вештачења – АТВЕ, Београд на утврђивању тржишне вредности непокретности у поседу Предузећа са стањем на дан 31.12.2014. године. Налаз вештака укључује земљиште на катастарским парцелама 1119/2 КО Умка, 267/2 КО Чукарица и 386/13 КО Нови Сад.

Рекласификацијом земљишта од грађевинских објеката, умањује се амортизација грађевинских објеката за текућу и претходне четири пословне године и евидентира се као материјално безначајна грешка у износу од 6.331 хиљаду динара у корист прихода (Напомена 7.8.).

Пописом некретнина обухваћени су објекти на територији града Београда, Новог Сада и Ниша који чине: пословни простор, књижаре, магацини са надстрешницама, портирнице и гараже за возила.

Предузеће је упутило захтев Републичкој дирекцији за имовину 2013. године ради добијања потврде да су непокретности на територији Републике Србије на којима Предузеће има право коришћења, пријављене од стране Предузећа за јединствену евиденцију непокретности у државној својини сагласно закону, а ради уписа права својине ЈП „Завод за уџбенике“ Београд. За одређен број непокретности (пословни простор у Београду - Палмотићева 1 и пословни простор у Нишу) неопходно је доставити одговарајуће исправе дирекцији о праву коришћења Предузећа на предметним непокретностима, у циљу даљег поступања дирекције. До дана завршетка ревизије, Предузеће није предузимало активности на решавању предметног захтева упућеног Дирекцији.

Предузеће нема успостављених хипотека над располагањем некретнинама.

Увидом у рачуноводствену документацију која се односи на набавке основних средстава утврђено је да Предузеће не поступа у складу са Правилником о ближем уређењу поступака јавних набавки у коме је чланом 70. уређено да се добра набављена у поступку јавне набавке намењена коришћењу од стране појединог запосленог лица, додељују на коришћење на основу личног задужења запосленог (персонални рачунари и друга рачунарска и електронска опрема, канцеларијски материјал и др.). Правилником је такође дефинисано да добра која су додељена на коришћење сектору за обављање послова из његовог делокруга рада, а нису погодна за лично задужење, евидентирају се по припадности сектору, на основу задужења директора сектора односно руководиоца организационе јединице ван Београда (аутомобили и др.). Предузеће поступа на начин да након пријема основних средстава сва средства евидентира по номенклатурним бројевима, на нивоу Предузећа, а без појединачног задужења запослених тим средствима, односно не постоји докуменат који прати лично задужење запосленог, као рачунополагача.

Расход опреме по попису у износу од 13.013 хиљада динара набавне вредности односи се на опрему - столове, столице, ормаре, компјутере, витрине, телефонске апарате који више нису у функцији, не користе се, односно у целини су амортизовани. Поступање са расходованим основним средствима врши се на начин да се рачунари и рачунарска опрема (монитори, рачунари, тонери, писаће машине, телефони, штампачи и слично), рециклирају у складу са Законом о управљању отпадом, док се столови, столице, ормари и друга расходована опрема одлажу у магацин, али не постоји правилник, нити уређена процедура или упуство о поступању са расходованим основним средствима.

Препорука број 8:

Препоручује се Предузећу да уреди интерним актима, односно одговарајућом процедуром, упутством, правилником, поступање са расходованим основним средствима, као и да уреди ток документације приликом набавке основних средстава примењујући Правилник о ближем уређењу поступака јавних набавки.

Према подацима из аналитичке евиденције постројења и опреме, утврђено је да Предузеће поседује знатан број средстава која немају садашњу вредност, односно потпуно су амортизована, а и даље се налазе у употреби. Укупна набавна вредност потпуно амортизованих средстава - опреме износи 201.728 хиљада динара што чини 85% укупне набавне вредности опреме.

Предузеће нема уређено својим рачуноводственим политикама преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме у складу са параграфом 51. МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и самим тим у 2014. години и ранијим годинама није вршило рачуноводствене процене, нити промене истих у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима што је супротно члану 20. а у вези члана 2. став 1. тачка 4. Закона о рачуноводству. Наведено има за последицу исказивање у аналитичкој евиденцији значајног броја средстава која су и даље у употреби, а немају исказану садашњу вредност, односно укупни трошкови амортизације су распоређени током дела корисног века употребе средстава, а не током целог периода коришћења. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину.

Због наведеног предузеће треба да преиспита начин вредновања некретнина, постојења и опреме уређен својим рачуноводственим политикама.

Препорука број 9:

Препоручује се Предузећу да изврши преиспитивање политике вредновања некретнина, постројења и опреме, преиспитивање корисног века употребе некретнина, постројења и опреме која у аналитичкој евиденцији на дан 31.12.2014. године имају исказану садашњу вредност и уколико су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, да изврши промене у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке. Такође се препоручује да преиспита рачуноводствене политике у делу вредновања некретнина, постројења и опреме и да их уреди уважавајући професионалну регулативу.

У пословним књигама предузећа исказане су инвестиционе некретнине у износу од 2.136 хиљада динара. Предузеће је уговором о размени станова који је закључило са Дирекцијом за грађевинско земљиште и изградњу Београда и Ристић Слађанком у 2010. години, постао ванкњижни власник стана површине 22 м² у Комовској улици, док је 8 м² у власништву Дирекције. Стан је у сусвојини Предузећа и Дирекције, а Ристић Слађанка је у статусу закупца на неодређено време са правом откупа.

Уговором о закупу стана између закупца и ЈП „Градско стамбено“, Београд закљученог 2010. године, закупнина се обрачунава и наплаћује преко система обједињене наплате и приход је ЈП „Градско стамбено“, који се користи за инвестиционо и текуће одржавање заједничких делова стамбене зграде. На основу дописа предузећа ЈП „Градско стамбено“, Београд стан је унет у фонд станова и зграда поверених наведеном предузећу у складу са дугогодишњом праксом и сарадњом са Дирекцијом. ЈП „Завод за уџбенике“, Београд је већински власник стана, а услуга поверавања послова инвестиционог и текућег одржавања није регулисана међусобним актима.

Инвестициона некретнина, односно стан евидентиран је у пословним књигама Предузећа, приходе од закупа остварује ЈП „Градско стамбено“ на основу закљученог уговора о закупу, а ЈП „Завод за уџбенике“ иако већински власник стана не остварује приходе од закупа, нити има регулисане односе са ЈП „Градско стамбено“ по питању наплате закупнине, инвестиционог и текућег одржавања стана.

Предузеће је у поступку ревизије започело процес уређивања међусобних права и обавеза са закупцем и ЈП „Градско стамбено“, по основу непокретности издате у закуп.

Препорука број 10:

Препоручује се Предузећу да уреди уговором сва међусобна права и обавезе за непокретности у свом власништву које су у закупу од стране других лица, да приходе од закупа наплаћује у своје име и за свој рачун и евидентира у својим пословним књигама, да поверене послове предузећу ЈП „Градско стамбено“, Београд регулише уговором и тиме уреди међусобне односе.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузеће је дефинисало да се након почетног признавања, накнадно мерење инвестиционих некретнина врши по моделу поштене вредности, односно њене тржишне вредности. Добитак или губитак настао због промене поштене вредности инвестиционе некретнине укључује се у нето добитак или нето губитак периода у којем је настао. Предузеће је од момента почетног признавања инвестиционе некретнине вршило обрачун амортизације по стопи од 2, 5% годишње пропорционално, није вршило утврђивање фер вредности за потребе одмеравања или обелодањивања што је није у складу са одредбама члана 21. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и одредбама МРС 40 - Инвестиционе некретнине. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Предузећа за 2014. годину.

Препорука број 11:

Препоручује се Предузећу да накнадно вредновање инвестиционих некретнина врши у складу са усвојеним рачуноводственим политикама, као и да изврши корекције у пословним књигама због погрешне примене рачуноводствене политике вредновања у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

6.3. Дугорочни финансијски пласмани

Предузеће је исказало дугорочне финансијске пласмане у укупном износу од 74.734 хиљада динара:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Учешћа у капиталу	380	380
Остали дугорочни финансијски пласмани	74.354	81.717
Укупно	74.734	82.097

Учешћа у капиталу односе се на учешћа у капиталу друштва „Бета - транс“, Земун.

Остали дугорочни финансијски пласмани односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Стамбени кредити	48.676	51.646
Стамбени кредити I	2.959	3.249
Стамбени зајмови	75.961	75.793
Свега	127.596	130.688
Исправка вредности по основу обезвређења стамбених кредита	(51.631)	(47.749)
Исправка вредности због ненаплаћености доспелих рата	(1.611)	(1.222)
Укупно	74.354	81.717

На дан 31.12.2014. године Предузеће је исказало стамбене кредите у износу од 127.596 хиљада динара, од чега се на стамбене кредите у динарима односи 51.635 хиљада динара, а на стамбене зајмове одобрене у девизама 75.961 хиљаду динара. Стамбени кредити су одобрени почев од 1996. до закључно са 2006. годином.

Предузеће је одобрило 170 стамбених кредита у динарима у укупном износу 54.894 хиљаде динара. Стамбени кредити су одобрени без камате са роком отплате од 20 до највише 40 година. Предузеће и запослени коме се одобрава стамбени кредит закључују уговор о кредиту. Месечне рате претходних година усклађиване су редовно, као и са 31.12.2014. године, са кретањем цена на мало. Обрачун ревалоризације динарских зајмова исказан је у износу 1.011 хиљада динара као остали приходи.

Поред стамбених кредита у динарима, Предузеће је одобрило и 50 стамбених зајмова у девизама у укупном износу 75.792 хиљаде динара. Стамбени зајмови у девизама одобрени су по уговорима о кредиту са роком отплате од 15 до највише 30 година у једнаким месечним ратама са каматом по годишњој стопи која износи 0,5%. Запослени којима су одобрени стамбени зајмови у девизама врше отплату месечних рата у динарској противвредности износа у еврима према званичном средњем курсу евра у моменту утврђивања рате. Приликом обрачуна месечне рате Предузеће, поред дела главнице, укључује износ за камату по годишњој стопи 0,5%.

У складу са одредбама члана 32. Правилника о начину и условима доделе стамбених кредита радницима Предузећа број 2695 од 11.04.1996. године, као и накнадно донетим правилницима број 5934 од 23.09.1998. године и број 7235 од 28.09.2005. године за одобрена средства стамбеног кредита Предузеће се обезбеђује стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости.

У поступку ревизије утврђено је да се Предузеће за одобрена средства кредита у динарима и за одобрена средства кредита у девизама није обезбедило стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости.

Препорука број 12:

Препоручује се Предузећу да се за одобрена средства кредита у динарима, као и за одобрена средства кредита у девизама, обезбеди стављањем хипотеке на стан или други објекат изграђен средствима кредита до његове отплате у целости.

Исправка вредности стамбених кредита исказана је у износу 53.242 хиљаде динара, од чега се на исправку по основу обезвређења након процене односи 51.631 хиљаду динара, а 1.611 хиљада динара на доспеле а ненаплаћене рате стамбених кредита.

Предузеће је извршило процену фер вредности (по амортизованој вредности) стамбених кредита у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти – признавање и мерење са 31.12.2014. године, и утврдило и евидентирало обезвређење у износу 51.631 хиљаду динара, од чега се на обезвређење ранијих година односи 47.749 хиљада динара, а на обезвређење у 2014. години 3.882 хиљаде динара.

Утврђени износ губитка, као разлика између књиговодствене вредности средстава и садашње вредности процењеног будућег готовинског тока, дисконтованог применом оригиналне ефективне каматне стопе коришћене приликом иницијалног признавања финансијског средства, евидентира се на терет расхода у билансу успеха.

Ефективна каматна стопа утврђена је на нивоу 12% за динарске кредите и 5, 5% за динарске кредите индексиране у еврима.

Предузеће је са 31.12.2014. године имало доспеле а ненаплаћене рате по основу 20 стамбених кредита у износу 1.611 хиљада динара и то од најмање 2 до највише 65 доспелих а неизмирених рата, а што је приказано у следећој табели:

Ред. број	Број ненаплаћених доспелих рата	Број уговора о стамбеним кредитима
1	1 - 10	7
2	11 - 20	4
3	21 - 30	3
4	31 - 40	2
5	41 - 50	3
6	51 - 65	1
Укупно:		20

Препорука број 13:

Препоручује се Предузећу да предузме активности ради наплате ненаплаћених доспелих рата стамбених кредита у складу са закљученим уговорима о стамбеним кредитима.

6.4. Залихе

Залихе на дан 31.12.2014. године исказане у износу од 607.417 хиљада динара чине:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Залихе материјала	6.328	8.280
Недовршена производња	35.244	35.139
Готови производи	550.857	1.019.485
Корекција готових производа		(452.510)
Роба	14.602	15.465
Дати аванси	386	1.004
Укупно:	607.417	626.863

Материјал

Предузеће у оквиру залиха материјала исказује износ од 6.328 хиљада динара који се односи на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Магацин холограма Р (холограми)		98
Магацин репромат.Р (остало)	6.138	6.138
Магацини папира Р (папир 1/ 2)	26.797	29.858
Папир, цд и холограми у штампаријама	12.939	12.975
Магацин папира - посебни	134	

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Магацин папира - оштећени	1.820	1.820
Исправка вредности материјала - папир	(41.500)	(42.609)
Укупно:	6.328	8.280

Предузеће је у оквиру залиха материјала исказало залихе папира са умањеним обртом које потичу из ранијег периода (последња набавка је вршена 2008. године) за које је на дан 31.12.2014. године, а на основу Одлуке Надзорног одбора број 3960 од 12.06.2015. године, извршило исправку вредности залиха папира на терет нераспоређене добити ранијих година у износу од 31.224 хиљаде динара, што заједно са раније формираном исправком укупно износи 41.500 хиљада динара. Рекапитулација исправке вредности залиха папира по старосној структури дата је у следећој табели:

- у хиљадама динара -

Рекапитулација старосне структуре залиха материјала	% обезвређења	Износ обезвређења
залихе без икаквог промета у току 2014. године	100	(3.973)
залихе са прометом испод 1% за 2014 годину	95	(10.371)
залихе са успореним обртом које су током 2014. године утрошене у проценту од 1 - 5% у односу на стање на почетку године.	90	(4.208)
залихе са успореним обртом које су током 2014. године утрошене у проценту између 5% - 10% у односу на стање на почетку године.	80	(3.466)
залихе са утрошком већим од 10% у односу на почетно стање, али потичу из почетног стања, тј. старије су од годину дана	75	(13.344)
залихе репроматеријала без икаквог промета у току 2014. године	100	(6.138)
Укупно:		(41.500)

Недовршена производња

Пописом на дан 31.12.2014. године утврђено је да стање залиха недовршене производње износи 43.054 хиљаде динара и да је потребно отписати вредност недовршене производње за износ од 7.810 хиљада динара јер овај износ представља наслове од којих се одустало са радом. Након евидентираних отписа, вредност залиха недовршене производње на дан 31.12.2014. године износи 35.244 хиљаде динара. У оквиру залиха недовршене производње, Предузеће исказује вредност за она издања која нису завршена до 31.12.2014. године.

Кретање залиха недовршене производње у 2014. години приказано је кроз следећу табелу:

- у хиљадама динара -

Кретање залиха недовршене производње у 2014. години	Износ
почетно стање залиха недовршене производње	35.139
повећање залиха недовршене производње	7.915
отпис по попису на 31.12.2014. године наслова од којих се одустало	(7.810)
Укупно:	35.244

Предузеће у оквиру класе 9 за свако издање води појединачне калкулације које чине директни трошкови (трошкови ауторских хонорара, штампе, директног материјала). Из финансијског рачуноводства се преузимају трошкови у тренутку настанка, а за оне трошкове за које још није стигла комплетна документација, врши се укалкулисавање на бази постојеће.

Предузеће у калкулацију цене коштања не укључује све директне трошкове, док се индиректни трошкови не укључују уопште, што није у складу са МРС 2 – Залихе.

Поред наведеног, Предузеће у 2014. години није вршило поређење цене коштања залихе недовршене производње са нето продајним ценама, такође није образовало посебну комисију која ће извршити процену нето продајне вредности залиха недовршене производње и готових производа, чиме није поступило у складу са чланом 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Наведено, има за последицу нереално исказивање залиха недовршене производње, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе.

Препорука број 14:

Препоручује се Предузећу да у калкулације цене коштања за недовршену производњу укључује све директне трошкове, као и сразмеран део индиректних трошкова, а све у складу са МРС 2 – Залихе.

Готови производи

Залихе готових производа исказане у износу од 550.857 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Готови производи по магацинима	Стање залиха готових производа на дан 31.12.2013. година	Повећање / Смањење залиха готових производа у 2014. години	Стање залиха готових производа на дан 31.12.2014. година
Залихе гп Београд у магацину 1101 - Основна школа	569.759	1.510	571.269
Залихе гп Београд у магацину 1102 - Наставна средства	17.023	(599)	16.424
Залихе гп Београд у магацину 1104 - Средња школа	117.931	(2.017)	115.914
Залихе гп Београд у магацину 1105 - Ауторски примерци	31	246	277
Залихе гп Београд у магацину 1106 - Отпис	2.057	4.642	6.699
Залихе гп Београд у магацину 1107 - Превазиђена издања	9.722	(1.737)	7.985
Залихе гп Београд у магацину 1122 - Дораде	3.699	278	3.977
Залихе гп - Комисиони	7.776	1.955	9.731
Залихе гп - Малопродаја	45.978	660	46.638
Залихе гп Нови Сад у магацину 1201 - Српски	117.195	(11.025)	106.170

- у хиљадама динара -

Готови производи по магацинима	Стање залиха готових производа на дан 31.12.2013. година	Повећање / Смањење залиха готових производа у 2014. години	Стање залиха готових производа на дан 31.12.2014. година
Залихе гп Нови Сад у магацину 1202 - Мањине	121.833	(5.930)	115.903
Залихе гп Нови Сад у магацину 1205 - Ауторски примерци	16		16
Залихе гп Нови Сад у магацину 1206 - Отпис	1.285	(1.228)	57
Залихе гп Нови Сад у магацину 1207 - Превазиђена издања	3.892	(2.657)	1.235
Залихе гп Нови Сад у магацину 1211 - Замена	356		356
Залихе гп Нови Сад у магацину 1212 М - ТР	5		5
Залихе гп Нови Сад у магацину 1219 - Промо	454	(53)	401
Залихе гп Нови Сад у магацину 1220 - Промо	33		33
Залихе гп Нови Сад у магацину 1223 - Дораде	440	(162)	278
Укупно:	1.019.485	(16.117)	1.003.367
Обезвређење залиха готових производа на основу Одлуке Надзорног одбора	(452.510)		
Укупно:	566.975	(16.117)	550.857

Предузеће је у 2014. години на основу Одлуке Надзорног одбора број 3960 од 12.06.2015. године извршило обезвређење залиха готових производа за износ од 452.510 хиљада динара на терет нераспоређеног добитка ранијих година. У Одлуци је наведено да је обезвређење извршено на основу анализе старосне структуре залиха готових производа са аспекта њихове продаје у периоду од 2009 – 2013. године. Предузеће је обезвредило све залихе које су у посматраном периоду реализоване у проценту до 20% и то у стопроцентном износу њихове цене коштања/нето продајне цене. Наиме, Предузеће је, за издања која је продавало испод 20% годишње направило преглед по годинама са количинама и вредностима, који садржи и годину издања, као и годишње продате количине за свако издање у периоду од 2009 – 2013. године.

Додатним ревизорским процедурама и увидом у поједине калкулације готових производа којима је 2013. година - година издања, идентификовали смо готове производе у најмањем износу од 7.865 хиљада динара за које је извршено обезвређење, а који су одштампани у 2014. години, па се нису могли продавати у посматраном периоду. Идентификовано је и неслагање између аналитичког прегледа обезвређења залиха готових производа по издањима и аналитичког прегледа обезвређења залиха готових производа по магацинима за износ од 16.950 хиљада динара.

Није било могуће уверити се да је извршено обезвређење у складу са параграфом 7. МРС 2 – Залихе који дефинише нето оствариву вредност као нето износ који ентитет очекује да оствари од продаје залиха у редовном току пословања, као ни са параграфом 30. истог стандарда који захтева да се при процени нето оствариве вредности полази од најпоузданијих доказа расположивих у време процене о износивама по којима се залихе могу реализовати.

На основу изнетог, није било могуће уверити се да су залихе готових производа вредноване у складу са захтевима МРС 2 - Залихе, као ни у реалност нераспореденог добитка ранијих година који је коригован за износ обезвређења залиха готових производа.

Препорука број 15:

Препоручује се Предузећу да преиспита извршено обезвређење залиха готових производа, односно да изврши свођење залиха готових производа на нето оствариву вредност у складу са МРС 2 - Залихе.

Предузеће има успостављен обрачун производње за готове производе као и за недовршену производњу.

Након што су у калкулацију готових производа укључени директни трошкови, али не сви, врши се расподела осталих трошкова, који се према Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама, укључују тако што се за вануџбеничка издања 10% од директних трошкова насталих на изради издања додаје у калкулацију готовог производа, као и 15% за основна, средња и наставна средства.

Предузеће у обрачун производње узима у обзир само ауторске хонораре као директне трошкове рада на изради учинака, док трошкове бруто зарада својих запослених који учествују на изради учинака не узима приликом калкулација готових производа. Само у 2014. години трошкови бруто зарада запослених који су учествовали на изради издања (припрема, рецензија, илустрација, уредништво) износио је 102.440 хиљада динара.

У 2014. години Предузеће је расподелило остале трошкове на готове производе у износу од 20.709 хиљада динара, а за које не поседује спецификацију о којим трошковима се ради. До поменутог износа Предузеће је дошло тако што је појединачно за сва завршена издања у 2014. години применило 10% од директних трошкова за вануџбеничка издања и 15% за основна, средња и наставна средства. Овим поступком Предузеће је само 3, 6% осталих трошкова који нису директно ушли у калкулацију, а налазе се у оквиру групе рачуна 51 до 55 пренело на готове производе. Поред наведеног, Предузеће је преласком на нови софтвер 2009. године преузело тадашње количине готових производа по ценама које су произвољно додељене, тако да на дан 31.12.2014. године у пословним књигама постоје и издања чија је цена по којима се воде нижа од једног динара.

У цену коштања залиха готових производа Предузеће укључује трошкове ауторских хонорара и трошкове услуга штампе и директног материјала, али не и све остале директне трошкове, као и припадајуће износе индиректних трошкова, што није у складу са чланом 28. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим одредбама. Наведеним Правилником се дефинише да цену коштања чине трошкови који су директно повезани са јединицама производа: трошкови ауторских хонорара, услуге

штампе, папира, трошкови припреме, рецензије, превоза, илустрације. Такође напред наведено није у складу са захтевима МРС 2 - Залихе према коме се залихе учинака вреднују по цени коштања коју чине трошкови директног материјала, трошкови директног рада и индиректни односно општи трошкови распоређени према нормираном капацитету.

Овакав обрачун цене коштања има за последицу нереално исказивање залиха готових производа, као и финансијског резултата, али због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити евентуалне ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да су поменуте залихе вредноване у складу са МРС 2 - Залихе.

Препорука број 16:

Препоручује се Предузећу да залихе готових производа вреднује по цени коштања, коју чине сви трошкови директног материјала, трошкови директног рада и индиректни, односно општи трошкови распоређени према нормираном капацитету. Поред наведеног, препоручује се Предузећу да утврди пре сваког распореда општих трошкова специфицију и износ конкретних трошкова које треба распоредити на готове производе, а у све у складу са МРС 2 - Залихе.

Роба

Исказана је роба у износу од 14.602 хиљаде динара, а чине је:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Роба у магацину	12.018	12.778
Роба у промету на мало	2.584	2.687
Укупно	14.602	15.465

Роба у промету на мало у износу од 2.584 хиљаде динара приказана је табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Продавница К01 Београд	291	282
Продавница К02 Београд	783	880
Продавница К03 Београд	480	636
Продавница К04 Београд	765	802
Продавница К05 Београд	439	447
Продавница КК1 Косовска Митровица	4.249	4.193
Продавница КН1 Ниш	1.906	1.783
Продавница КС1 Нови Сад	188	311
Продавница К07 Жарково	30	11
Продавница КС3 Нови Сад	493	533
Свега	9.624	9.878
Разлика у цени робе	(6.158)	(6.323)
ПДВ	(882)	(868)
Укупно	2.584	2.687

У оквиру робе у магацину исказана је трговачка роба у износу од 1.707 хиљада динара која је неупотребљива и која се у току године одлаже у посебан магацин са наменом расходовања по годишњем попису. За наведени износ Предузеће није извршило обезвређења залиха робе, чиме је преценило трговачку робу, а потценило расходе по основу обезвређења залиха робе

Препорука број 17:

Препоручује се Предузећу да искњижи трговачку робу чија је вредност према пословним књигама, са стањем на дан 31.12.2014. године у износу од 1.707 хиљада динара на терет расхода из ранијих година, у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама.

Дати аванси

Исказани дати аванси у износу од 386 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Дати аванси добављачима у земљи за залихе и услуге	800	1.418
Исправка вредности датих аванса	(414)	(414)
Укупно	386	1.004

6.5. Потраживања по основу продаје

Потраживања по основу продаје исказана у износу од 9.458 хиљада динара чине:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Купци у земљи	28.488	78.214
Исправка вредности потраживања од купаца у земљи	(19.074)	(48.397)
Купци у иностранству	44	
Укупно:	9.458	29.817

Након што је у поступку ревизије утврђено да се у пословним књигама за 2014. годину воде документовано ненаплатава потраживања, Предузеће је у поступку састављања финансијских извештаја, на основу одлука Надзорног одбора број 01/3957 и 3958 од 12.06.2015. године, на терет исправке вредности потраживања искњижило из пословних књига потраживања од купаца из 2008., 2009., и 2010. године које је ранијих година исправило на терет расхода, а за која није предузело мере наплате судским путем и која су према члановима 371. до 380. Закона о облигационим односима застарела, и то:

- у хиљадама динара -

Назив	Статус у АПР	Износ
Министарство просвете, науке и технолошког развоја (обавезе школа), Немањина 22 - 26, Београд	активан	27.620
„Милан“ СТУР, ул. Ратка Павловића број 160, Прокупље	неактиван	997
„Симб“ д.о.о., Здравковића број 8, Обреновац	неактиван	945
„Партизан“ СТЗР, Мике Витомировић 2, Богатић	неактиван	460
„Клоди“ д.о.о., Булевар краља Александра 297, Београд	неактиван	448
„Чичак“ СР, IX Бригаде, Неготин	неактиван	346
„Коле НН Систем“ д.о.о., Браће Срњића 23А локал 13, Београд	активан	227
Укупно:		31.043

Према образложењу Одлуке Надзорног одбора број 01/3958 од 12.06.2015. године, по Пројекту бесплатних уџбеника у 2009. години закључен је Уговор између Министарства просвете и ЈП „Завода за уџбенике“, да се књиге испоруче школама и фактуришу школама од стране ЈП „Завода за уџбенике“, а да Министарство просвете новац за уџбенике уплати школама, а школе Предузећу. Школе су оспоравале наведени дуг по изводу отворених ставки, који им је достављан сваке године, са образложењем да Предузећу не дугују школе него Министарство просвете. Изводе отворених ставки са наведеним образложењем школа, Предузеће је прослеђивао Министарству просвете. Министарство просвете није уплатило наведени дуг школа. Након извршеног искњижавања, потраживања од купаца у земљи по основу продаје, која су евидентирана у пословним књигама у износу од 28.488 хиљада динара, имају следећу старосну структуру по категоријама купаца:

- у хиљадама динара -

Назив	До 1 године	Од 1 до 2 године	Од 2 до 3 године	Преко 3 године	Укупно
Министарство	110	58	1	812	981
Школе	420	643	75	527	1.665
Велетрговци	8.818	1.090	6.764	7.601	24.273
Физичка лица	65	64		388	517
Остало	1	12	973	66	1.052
Укупно	9.414	1.867	7.813	9.394	28.488

Преглед појединачно највећих потраживања која су делом старија од три године, дат је следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	Статус у АПР	Износ
„Стубови Културе“, Градиштанска 15, Београд	активан	2.000
„Кнез Таурунум“ д.о.о., Прилаз 2, Београд Земун	активан	1.706
„Јесал ПП“, Ужички пут бб, Ваљево	у поступку ликвидације	1.212
„Плато боокс ТД“ д.о.о., Академски плато 1, Београд	активан	968
Министарство просвете, науке и технолошког развоја, Немањина 22 - 26, Београд	активан	893
„Грасел“, Репишка 42, Београд - Чукарица	активан	778
„Графичар“ д.о.о., Графичко предузеће, Ратарска 86, Ужице	активан	647
Укупно:		8.204

Исправка вредности потраживања по основу продаје

Предузеће није у 2013. и ранијих година, на терет расхода по основу обезвређења имовине, вршило исправку вредности свих потраживања од купаца у земљи старијих од годину дана, већ је исправљало само потраживања старија од три године. На тај начин је као обртну имовину исказивало потраживања старија од годину дана, што није било у складу са параграфима 66. до 68. МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, према којима се имовина класификује као обртна ако се очекује да буде реализована у току уобичајеног пословног циклуса односно у периоду од 12 месеци.

У току ревизије, Предузеће је у складу са МРС - 8 Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, спровело корективна књижења, тако што је приликом састављања финансијских извештаја за 2014. годину, сва раније неисправљена потраживања од купаца старија од годину дана исправило у корист исправке вредности потраживања у укупном износу од 9.276 хиљада динара, а на терет почетног стања резултата у износу од 7.553 хиљаде динара и расхода периода по основу обезвређења потраживања у износу од 1.723 хиљаде динара.

6.6. Друга потраживања

Друга потраживања приказана су следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Потраживања за камате	7.839	10.542
Потраживања од запослених	3.643	12.628
Потраживања за више плаћен порез на добит	34.092	29.057
Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса	3.056	17
Потраживања по основу рефундације за исплаћене накнаде за боловања на терет Републичког фонда за здравствено осигурање	1.464	885
Исправка вредности других потраживања	(2.050)	
Укупно	48.044	53.129

Потраживања за камате приказане су следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Banca Intesa а.д. Београд ЕУР		
Комерцијална банка а.д. Београд ЕУР	519	1.812
Societe generale banka а.д. Београд		210
Универзал банка а.д. Београд	2.050	
Јубмес банка а.д. Београд	10	
АИК Банака а.д. Ниш		398
Комерцијална банка а.д. Београд	972	2.498
Banca Intesa а.д. Београд	4.288	5.624
Свега	7.839	10.542
Исправка вредности потраживања за уговорену камату од Универзал банке која је у стечају	(2.050)	
Укупно	5.789	10.542

Потраживања за камате Предузеће је исказало по основу орочавања слободних новчаних средстава код пословних банака. Усаглашено је стање потраживања за камате по ороченим депозитима у пословним књигама Предузећа на дан 31.12.2014. године са стањима код пословних банака, што је утврђено на основу извода отворених ставки (Напомена 7.3.).

Потраживања од запослених исказана у износу од 2.675 хиљада динара односе се на:
- у хиљадама динара -

Назив	Износ
Потраживања по основу зајма за зимницу и огрев	2.356
Потраживања од запослених по основу мањка	264
Остало	55
Укупно:	2.675

Потраживања по основу зајма за зимницу и огрев односе се на последњу рату отплате зајма обуставом од зараде запослених за децембар 2014. године, која је извршена у јануару 2015. године.

Предузеће је исказало потраживања за више плаћен порез на добит у износу од 34.092 хиљаде динара по основу плаћених аконтација пореза на добит у 2013. години, односно по пореској пријави за утврђивање пореза на добит за период 01.01. до 31.12.2013. године. Предузеће је исказало губитак пословне 2013. године.

Потраживања по основу преплаћених осталих пореза и доприноса у износу од 3.056 хиљада динара највећим делом се односе на плаћену накнаду за коришћење грађевинског земљишта у 2014. години у износу од 3.028 хиљада динара, која је укинута закључно са 2013. годином, а од 01.01.2014. године наплата накнаде за коришћење грађевинског земљишта врши се у складу са одредбама Закона о порезу на имовину.

6.7. Краткорочни финансијски пласмани

Краткорочни финансијски пласмани приказани су табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Остали краткорочни финансијски пласмани – ЕУР	193.533	183.427
Остали краткорочни финансијски пласмани – РСД	2.025.000	2.155.000
Свега	2.218.533	2.338.427
Исправка вредности краткорочних финансијских пласмана	(560.000)	(350.000)
Укупно:	1.658.533	1.988.427

Преглед осталих краткорочних финансијских пласмана, односно орочених депозита код банака приказан је табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Banca Intesa а.д. Београд ЕУР	120.958	114.642
Комерцијална банка а.д. Београд ЕУР	72.575	68.785
Societe generale banka а.д. Београд	125.000	125.000
Универзал банка а.д. Београд	560.000	350.000
Јубмес банка а.д. Београд	105.000	105.000
АИК Банака а.д. Ниш	65.000	65.000
Комерцијална банка а.д. Београд	390.000	600.000
Banca Intesa а.д. Београд	780.000	910.000
Укупно:	2.218.533	2.338.427

Предузеће се финансира орочавањем слободних новчаних средстава код пословних банака. Слободна новчана средства се орочавају на период 1 – 3 месеца. Укупни приходи по основу камата на орочена средства у 2014. години исказана су у износу од 106.127 хиљада динара (Напомена 7.3.).

Код орочавања депозита присутни су ризици приликом избора банке код које се орочавају средства. Предузеће је требало да врши процену свих релевантних ризика пре орочавања средстава код банака, како би избегло непредвиђене губитке. Наведено подразумева да је потребно донети процедуре о условима и начину орочавања средстава код банака.

У поступку ревизије утврђено је да је Предузеће орочавало новчана средства, у 2014. години, иако није прописало правила о управљању слободним новчаним средствима нити дефинисало критеријуме и процедуре о избору пословних банака приликом орочавања вишкова новчаних средстава.

Препорука број 18:

Препоручује се Предузећу да сачини интерни акт којим се дефинишу правила о управљању слободним новчаним средствима као и критеријуми и процедуре за избор пословних банака приликом орочавања вишкова новчаних средстава у складу са прописима у Републици Србији.

Предузеће је исказало исправку вредности краткорочних финансијских пласмана са стањем на дан 03.02.2014. године у износу 560.000 хиљада динара, као обезвређење динарских новчаних средстава, по основу орочених депозита код Универзал банка а.д., Београд Решењем Народне банке Србије од 31.01.2014. године, одузета јој је дозвола за рад (Напомена 7.6.).

Предузеће није извршило процену ризика приликом избора Универзал банке а.д., Београд, код које је орочило значајна средства, само неколико дана пре него што јој је одузета дозвола за рад.

6.8. Готовински еквиваленти и готовина

Готовина и готовински еквиваленти исказани у укупном износу од 280.618 хиљада динара односе се на средства која се налазе на текућим рачунима и у благајни предузећа следеће структуре:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Текући рачун	188.451	37.028
Издвојена новчана средства и акредитиви	80	374
Пазар помоћна благајна - готовина		29
Пазар помоћна благајна – платне картице	10	25
Пазар помоћна благајна – чекови	1.660	754
Девизни рачун	92.868	76.509
Остала новчана средства	1.083	217
Новчана средства – вредносно умањење	(3.534)	(3.534)
Укупно:	280.618	111.402

Предузеће на дан 31.12.2014. године има десет отворених динарских текућих рачуна и то код следећих банака:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Banca Intesa а.д. Београд	179.046	29.498
Комерцијална банка а.д. Београд	2.986	865
Societe generale банка а.д. Београд	506	803
Универзал банка а.д. Београд	3.534	988
Јубмес банка а.д. Београд	512	581
АИК Банака а.д. Ниш	319	28
Нуро Алре Адриа банка а.д. Београд	81	110
КБМ а.д. Крагујевац	33	37
Трезор	1.434	4.116
UniCredit банка		2
Укупно	188.451	37.028

Предузеће на дан 31.12.2014. године има отворене девизне текуће рачуне, на којима води више партија у зависности од валуте, и то код следећих банака:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Banca Intesa а.д. Београд - ЕУР	72.852	59.756
Комерцијална банка а.д. Београд – ЕУР (2 рачуна)	19.789	16.692
Комерцијална банка а.д. Београд – АУД	1	1
Banca Intesa а.д. Београд - АУД	66	60
Banca Intesa а.д. Београд - НОК	161	
Укупно	92.868	76.509

Предузеће је на дан 31.12.2014. године усагласило салда на контима текући рачуни са стањима рачуна по изводима банака.

Предузеће има посебне благајне: благајну у Београду и благајну у Новом Саду. Предузеће води посебне помоћне благајне за примљене пазаре, и то: благајна – готовина, благајна – чекови и благајна – платне картице у Београду.

У посебној благајни у Београду као и у Новом Саду евидентирају се уплате и исплате готовине везано за путне трошкове, дневнице, ситне материјалне трошкове и друго. Пописом готовине и готовинских еквивалената на дан 31.12.2014. године у благајни утврђено је стање од нула динара.

На дан 01.02.2014. године на рачуну код Универзал банке налазио се износ од 3.534 хиљаде динара који је пријављен у стечајну масу код Привредног суда у Београду.

Предузеће не води благајнички дневник за благајну чекова, што није у складу са чланом 11. Закона о рачуноводству.

6.9. Порез на додату вредност

Порез на додату вредност исказан је у износу од 3.722 хиљаде динара и односи се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Потраживања за више плаћен порез на додату вредност	3.722	1.051
Укупно	3.722	1.051

Потраживања за више плаћен порез на додату вредност односи се на позитивну разлику између обавезе за порез на додату вредност и претходног пореза на додату вредност за порески период месец новембар и децембар 2014. године.

6.10. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења исказана у износу од 1.166 хиљада динара односе се на унапред плаћене трошкове и то: унапред плаћени трошкови превоза у износу од 344 хиљаде динара, претплата на стручне часописе у износу од 551 хиљаду динара и унапред плаћени трошкови одржавања у износу од 271 хиљаду динара.

6.11. Ванбилансна евиденција

Предузеће је исказало ванбилансну евиденцију у укупном износу од 27.522 хиљаде динара коју чини роба примљена на комисиону продају и налази се у малопродајним објектима предузећа.

-у хиљадама динара-

Назив	2014. година	2013. година
Роба примљена у комисиону продају	27.522	13.387
Укупно:	27.522	13.387
Ванбилансна пасива		
Обавезе за робу примљену у комисиону продају	27.522	13.387
Укупно:	27.522	13.387

Предузеће је извршило попис примљених књига у комисион и ускладило књиговодствено стање са стварним стањем на дан 31.12.2014. године.

6.12. Капитал

Капитал Предузећа чини:

-у хиљадама динара-

Назив	2014. година	2013. година
Основни капитал	2.155.315	2.155.315
Резерве	110.013	110.013
Нераспоређени добитак ранијих година	941.899	1.770.016
Губитак текуће године	(241.829)	(233.027)
Укупно	2.965.398	3.802.317
Разлика између закључног листа и биланса стања		(595.814)
Укупно		3.206.503

Разлика између закључног листа и биланса стања у износу од 595.814 хиљада динара, односи се на корекцију почетног стања резултата која је извршена 31.12.2014. године уместо 01.01.2014. године у складу са МРС 8 - Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке.

Основни капитал Предузећа чини државни капитал, уписан у Регистру привредних субјеката по решењу БД 26082/2007 од 20.04.2007. године у износу од 2.155.315 хиљада динара.

На основу члана 4. став 1, а у вези са чланом 65. став 1. Закона о јавним предузећима дана 10.06.2013. године Влада доноси Одлуку о усклађивању пословања јавног предузећа за издавање уџбеника и наставних средстава са законом о јавним предузећима. Пречишћен текст Одлуке са изменама које су у примени од 29.01.2014. године уписан је у Регистру привредних субјеката решењем од 08.04.2014. године са датумом регистрације пречишћеног текста Одлуке 02.04.2014. године.

На основу члана 18. став 1. тачка 8. Закона о јавним предузећима и члана 25. став 1. тачка 8. Одлуке о усклађивању пословања ЈП „Завод за уџбенике“ са Законом о јавним предузећима, Надзорни одбор је на седници одржаној 11.02.2014. године донео Статут јавног предузећа „Завод за уџбенике“, на који је Влада решењем од 04.04.2014. године дала сагласност. Решењем од 20.05.2014. године у Регистру привредних субјеката уписана је регистрација Статута предузећа са датумом 11.02.2014. године.

Нераспоређени добитак исказан у износу од 941.899 хиљада динара чине:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година
Почетно стање	1.770.016
Корекција почетног стања	(595.814)
Покриће губитка из 2013. године	(233.027)
Корекција по основу погрешних књижења	724
Стање 31.12.2014. године	941.899

Предузеће је извршило корекцију нераспоређене добити ранијих година у износу од 595.814 хиљада динара, која се односи на:

- укалкулисавање трошкова по основу резервисања за отпремнине и јубиларне награде из ранијих година у износу од 50.752 хиљаде динара,
- обезвређење стамбених кредита из ранијих година у износу од 47.749 хиљада динара,
- индиректан отпис ненаплативих потраживања (потраживања старија од једне године) у износу 7.553 хиљаде динара,
- исправку вредности залиха готових производа у износу од 452.511 хиљада динара,
- исправку вредности залиха материјала у износу од 31.224 хиљаде динара,
- корекцију по основу плаћених пореза, доприноса и камата по основу исплаћене солидарне помоћи које имају третман зараде, у износу од 6.025 хиљада динара.

Одлуком надзорног одбора Предузећа од 20.06.2014. године губитак исказан у пословању у 2013. години у износу од 233.027 хиљада динара, покривен је у целости из нераспоређене добити ранијих година. У складу са чланом 49. Закона о јавним предузећима, чланом 5., односно чланом 33. Статута Предузећа регулисано је да Оснивач даје сагласност на расподелу добити и начин покривања губитка. Одлуку о

покрићу губитка по финансијским извештајима за 2013. годину донео је надзорни одбор, али је изостала сагласност оснивача, што није у складу са одредбама Закона о јавним предузећима и Статута Предузећа.

Препорука број 19:

Препоручује се Предузећу да покриће губитка, односно расподелу добити врши на начин прописан Законом о јавним предузећима и својим општим актима, односно Статутом.

6.13. Дугорочна резервисања

Дугорочна резервисања исказана су у износу од 56.216 хиљада динара и односе на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	53.053	50.753
Резервисања за судске спорове	500	472
Резервисања за неисплаћене ауторске хонораре, укалкулисане у цену коштања производа	2.663	
Укупно	56.216	51.225

Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених

Предузеће није у 2013. и ранијим годинама вршило резервисање за трошкове отпремина приликом редовног одласка у пензију и за трошкове јубиларних награда, што није у складу са МРС 19 – Примања запослених. У 2014. години, на основу извршене процене резервисања на бази актуарског обрачуна, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, Предузеће је спровело корективна књижења, тако што је на терет почетног стања резултата у износу од 50.752 хиљаде динара и на терет трошкова резервисања за накнаде запосленима по основу отпремина приликом редовног одласка у пензију и јубиларних награда у износу од 2.301 хиљаду динара, прокњижило обавезе по основу резервисања за отпремине приликом редовног одласка у пензију и јубиларне награде у укупном износу од 53.053 хиљаде динара.

6.14. Одложене пореске обавезе

Одложене пореске обавезе исказане су у износу од 2.538 хиљада динара:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Одложене пореске обавезе	2.538	1.529
Укупно	2.538	1.529

Промене на рачуну одложених пореза у току 2014. године приказане су табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година
Почетно стање одложених пореских обавеза	1.529
Повећање одложених пореских обавеза на терет одложених пореских расхода (напомена 7.9.)	1.009
Стање на дан 31.12.2014. године	2.538

Приликом обрачуна одложених пореских обавеза Предузеће није у потпуности испоштовало захтеве из МРС 12 – Порез на добитак.

Према Правилнику о начину разврставања сталних средстава по групама, амортизација за стална средства разврстана у прву групу амортизације, утврђује се применом пропорционалне методе за свако средство посебно, а амортизација за стална средства разврстана у групе амортизације од II до V утврђује се применом дегресивне методе на укупну вредност средстава разврстаних по појединој групи. Вредност отуђених сталних средстава одговара њиховој набавној вредности умањеној за припадајући износ пореске амортизације сваког отуђеног средства.

Предузеће је у текућој и ранијим годинама вршило обрачун пореске амортизације за стална средства разврстана у прву групу збирно за сва средства, а код обрачуна амортизације за стална средства разврстана у групе од II до V, у обрасцу ОА као вредност отуђених сталних средстава исказало њихову књиговодствену набавну вредност. На тај начин Предузеће није извршило обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама, а тиме ни обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 - Порез на добитак.

Предузеће је вршило обрачун одложених пореза по основу разлике између књиговодствене основице и пореске основице код сталне имовине која подлеже обрачуну амортизације, али не и по осталим привременим пореским разликама (резервисања за отпремнине, обезвређење залиха, обрачунате јавне дажбине које нису плаћене...). Признавање одложених пореза у складу са МРС 12 врши се у пребијеном износу, односно обрачунате одложене пореске обавезе и одложена пореска средства се признају у нето ефекту. Уколико је исказано одложено пореско средство као резултат пребијања износа, оно се признаје само када је вероватно да ће бити расположиви опорезиви добици за које се могу искористити одбитне привремене разлике. Предузеће треба да устроји евиденцију која ће омогућити обрачун амортизације по пореским прописима у складу са важећим Правилником, као и да обрачун одложених пореских средстава и обавеза врши у складу са МРС 12 Порез на добитак.

На основу расположивих рачуноводствених евиденција нисмо се могли уверити у ефекте који би били исказани у финансијским извештајима за 2014. годину да је извршен обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама.

Препорука број 20:

Препоручује се Предузећу да устроји рачуноводствене евиденције које ће омогућити обрачун пореске амортизације у складу са Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама, као и да изврши обрачун одложених пореза у складу са МРС 12 - Порез на добитак.

6.15. Краткорочне финансијске обавезе

Краткорочне финансијске обавезе у износу од 209.619 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Остале краткорочне финансијске обавезе	2014. година	2013. година
Буџет Републике Србије - Министарство просвете (средства по пројекту)	208.185	208.185
Буџет Републике Србије - Министарство просвете (Српска енциклопедија)	1.434	951
Укупно	209.619	209.136

Обавезе према буџету Републике Србије средства по пројекту Министарства просвете у износу 208.185 хиљада динара, настале су по основу пренетих средстава по Закључку Владе Републике Србије 05 број: 401 - 8914/2007 - 7 од 25.12.2007. године. Пројекат је финансиран из Националног инвестиционог плана – НИП-а. Министарство просвете је пренело средства Предузећу наменски за набавку ђачких столова и столица за основно и средње образовање.

Према наведеном Закључку Министарство просвете је требало спровести јавну набавку, што до дана ревизије није урађено. С обзиром да јавна набавка није спроведена, Предузеће није ни могло да с наведеним средствима плати набавку столова и столица.

Предузеће је наведена средства по уговору број 127/2008 од 08.01.2008. године у износу 208.185 хиљада динара орочило код пословне банке Ванса Intesa а.д. Београд, на период од 30 дана, по каматној стопи 8% на годишњем нивоу. Предузеће је по основу орочавања остварило приходе од камата у износу 1.316 хиљада динара.

По истеку периода орочења код Ванса Intesa а.д. Београд, Предузеће је наведена средства пренело на орочавање код Комерцијалне банке а.д. Београд по уговору број 8626 од 20.11.2008. године на период од 35 дана, по камаатној стопи 16, 15% на годишњем нивоу. Од 2008. године, па све до дана ревизије наведена средства су на орочавању код Комерцијалне банке а.д. Београд, по ком основу Предузеће остварује приходе од камата.

На основу послате конфирмације, Министарство просвете је дана 14.06.2015. године потврдило потраживање од Предузећа, по основу средстава пренетих 31.12.2007. године. Поред тога, упутило је Предузећу Захтев за повраћај средстава, број 401 - 00 - 00338/1/2015 - 08 од 12.06.2015. године.

Препорука број 21:

Препоручује се Предузећу да у сарадњи са оснивачем предузме активности ради регулисања питања ангажовања пренетих средстава од Министарства просвете, ради њиховог наменског коришћења.

6.16. Примљени аванси, депозити и кауције

Примљени аванси, депозити и кауције исказани у износу од 2.823 хиљаде динара у целини се односе на примљене авансе од купаца у редовном току пословања.

6.17. Обавезе из пословања

Обавезе из пословања исказане у износу од 12.684 хиљаде динара, у целости се односе на обавезе према добављачима у земљи следеће спецификације:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година
„Мехи“ д.о.о, Сопот	1.923
„Extreme“, Београд	1.556
„Матица српска“, Нови Сад	1.304
„Службени гласник“, Београд	1.118
„Securitas services“ д.о.о., Нови Београд	1.060
„Телеком Србија“ А.Д., Београд	778
„Водовод и канализација“ ЈКП, Београд	619
„ЕПС Снабдевање“, Београд	563
„Stylos“, Београд	461
„Београдске електране“, Нови Београд	330
ЈП „Пошта Србије“, Београд	293
„Sekos IN“, Београд	277
„НИС“ а.д., Нови Сад	271
„Просветни преглед“, Београд	267
Остали добављачи у земљи	1.864
Укупно:	12.684

Предузеће измирује обавезе из пословања у складу са Законом о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Службени гласник РС“, број 119/2012), тако да исказане обавезе нису старије од 45 дана од дана финансијских извештаја.

6.18. Остале краткорочне обавезе

Остале краткорочне обавезе у износу од 35.222 хиљаде динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Обавезе из специфичних послова по основу комисионе продаје	553	930
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	22.294	20.004
Друге обавезе	12.375	8.554
Укупно:	35.222	29.488

Друге обавезе исказане у износу од 12.375 хиљада динара чине:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Обавезе за камате за неблаговремено плаћене порезе и доприносе на солидарне помоћи које имају третман зараде	2.031	
Обавезе за учешће у добити	136	907
Обавезе према запосленима		16
Обавезе према члановима Надзорног одбора	55	51
Обавезе физичким лицима за уговоре	7.827	7.580
Остале обавезе према буџету РС по основу умањења зарада за децембар за 10%	2.326	
Укупно:	12.375	8.554

6.19. Обавезе по основу пореза на додату вредност

Предузеће у 2014. години нема исказане обавезе по основу пореза на додату вредност а у 2013. години обавезе су износиле 129 хиљада динара.

6.20. Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине у износу од 1.390 хиљада динара чине:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Обавезе за порезе, царине и друге дажбине из набавке или на терет трошкова	51	325
Остале обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	1.339	1.908
Укупно	1.390	2.233

6.21. Пасивна временска разграничења

Пасивна временска разграничења исказана у износу од 1.354 хиљаде динара односе се на укалкулисане трошкове штампе и ауторских хонорара за које још нису пристигле фактуре односно решења о исплати.

7. БИЛАНС УСПЕХА

Предузеће је у извештајном периоду остварило губитак из редовног пословања у износу 241.239 хиљада динара, као разлику укупних расхода у износу 959.147 хиљада динара и укупних прихода у износу 717.908 хиљада динара. Исказани нето губитак у износу од 241.829 хиљада приказан је табелом:

- у хиљадама динара -

Приходи и расходи	Приходи	Расходи	Губитак редовног пословања
Пословни	577.688	731.833	(154.145)
Финансијски	125.307	1.983	123.324
Усклађивање вредности имовине	2	218.043	(218.041)
Остали	14.911	7.288	7.623
Укупно	717.908	959.147	(241.239)
Приходи (69 - 59)			419
Губитак пре опорезивања			(240.820)
Одложени порески расходи			(1.009)
Нето губитак			(241.829)

7.1. Пословни приходи

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Приходи од продаје робе	14.426	7.307
Приходи од продаје производа и услуга	561.876	603.973
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и слично		3.829
Други пословни приходи	1.386	
Укупно:	577.688	615.109

Приходи од продаје робе

Структура прихода од продаје, дата је следећом табелом :

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	397	1.866
Приходи од продаје роба - малопродаја	4.337	3.045
Приходи продаје роба - комисион	143	65
Приходи по основу рабата - комисион	9.548	4.036
Приходи од продаје робе - иностранство		(1.165)
Приходи од продаје робе - папир	2	
Попусти	(1)	(540)
Укупно:	14.426	7.307

Приходи од продаје производа и услуга

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Приходи од продаје производа и услуга - домаћем тржишту	550.652	583.851
Приходи од продаје производа и услуга - малопродаја	107.317	129.287
Приходи од продаје производа и услуга - семинар	192	
Приходи од продаје производа и услуга - иностранство	10.630	9.922
Попусти и рабати	(106.915)	(119.087)
Укупно:	561.876	603.973

Предузеће у оквиру прихода од продаје производа и услуга исказује приходе по основу продаје готових производа на велико како у земљи, тако и у иностранству, приходе од продаје готових производа на мало путем својих малопродајних објеката, као и рабате и попусте одобрене купцима на основу одлука. Поред наведеног, Предузеће је у оквиру ове позиције исказало и приходе по основу уговора о маркетиншком спонзорству број 6417 од 30.10.2014. године са „ASBIS“ д.о.о., Земун, за коришћење таблет рачунара при промовисању научно - образовног пројекта „Интерактивни уџбеник“.

Према објашњењу овлашћених представника Предузећа, продајне цене готових производа се формирају тако што се на производне трошкове (Напомена 6.3. Залихе) додају планирани проценти рабата (за основну школу 24%, за средњу школу 25%, док је за трећи каталог 40%), као и проценат планиране марже који варира у зависности на величину производних трошкова и продајних цена конкуренције.

Предузеће у 2014. години није имало општи акт о формирању продајних цена производа/робе/услуга. У 2015. години Директор је донео Правилник о условима и начину формирања продајних цена производа/робе/услуга број 3942 од 11.06.2015. године којим је у Предузећу уређена ова област.

На тако утврђене продајне цене, а на основу Статутом утврђене надлежности да одређује цене и услове продаје издања Предузећа, директор је Одлукама утврдио рабате и попусте за 2014. годину. По основу одобрених рабата и попушта, Предузеће је купцима одобрило умањење продајне цене у износу од 106.916 хиљада динара, и то по следећим врстама:

Назив	Процент
Попусти за редовну продају уџбеника и наставних средстава	15 - 47
Попусти за продају уџбеника и наставних средстава путем претплате	15 - 40
Попусти за вануџбеничка издања и сликовнице, поводом сајма књига у Београду	20 - 40
Попусти за вануџбеничка издања и сликовнице, поводом сајма књига у Новом Саду	20 - 40

Назив	Процент
Попусти за вануџбеничка издања и сликовнице, поводом сајма књига у Нишу	20 - 40
Попусти у veleпродаји одређених наслова вануџбеничке литературе	до 40
Попусти у малопродаји (попусти за чланове клуба читалаца и чланове просветног клуба)	20 - 30
Работи комисионару од veleпродајне цене књига датих у комисиону продају	22 - 40

Због природе рачуноводствених евиденција није било могуће утврдити износе одобрених попушта и рабата по врстама.

Други пословни приходи

Други пословни приходи у износу 1.386 хиљада динара односе се на приходе од закупа у износу од 600 хиљада динара и приходе од осигурања - накнада штете у износу од 786 хиљада динара.

7.2. Пословни расходи

Пословни расходи су исказани у износу 731.833 хиљаде динара, а чине их следећи расходи:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Набавна вредност продате робе	5.030	4.343
Приходи од активирања учинака и робе	(4.885)	(6.964)
Повећање вредности залиха учинака		(28.522)
Смањење вредности залиха учинака	16.012	
Трошкови материјала	8.491	9.883
Трошкови горива и енергије	19.126	18.917
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	455.681	464.953
Трошкови производних услуга	159.939	234.482
Трошкови амортизације	24.693	29.094
Трошкови дугорочних резервисања	2.801	473
Нематеријални трошкови	44.945	32.893
Укупно:	731.833	759.552

Набавна вредност продате робе

Набавна вредност продате робе износи 5.030 хиљада динара и односи се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Набавна вредност продате робе на велико	1.258	2.209
Набавна вредност продате робе - малопродаја	3.672	2.135
Набавна вредност продате робе - комисион	2	
Набавна вредност продате робе - папир	98	
Укупно:	5.030	4.344

Приходи од активирања учинака

Структура приходи од активирања учинака дата је следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Роба за сопствене потребе	808	1.075
Репроматеријал за сопствене потребе	7	279
Приходи од производа за сопствене потребе	4.070	5.610
Укупно	4.885	6.964

Предузеће је у 2014. години одлукама о одобравању бесплатних примерака од стране Директора давало својим секторима за потребе рекламе и пропаганде како трговачку робу тако и готове производе.

Промене вредности залиха учинака

Промене вредности залиха учинака по магацинима приказане су табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Повећање вредности залиха учинака	13.525	61.326
Смањење вредности залиха учинака	(29.537)	(32.804)
Укупно	(16.012)	28.522

Кретање промена вредности залиха учинака по магацинима приказано је у следећој табели:

- у хиљадама динара -

Назив	Повећање вредности залиха учинака	Смањење вредности залиха учинака	Укупно
Недовршена производња	7.915	(7.810)	105
Готови производи	24.717	(40.834)	(16.117)
Укупно:	32.632	(48.644)	(16.012)

Трошкови материјала

Трошкови материјала исказани су у износу од 8.491 хиљаду динара и односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови материјала - папир	2.844	3.831
Трошкови осталог материјала	5.647	6.052
Укупно	8.491	9.883

Предузеће у оквиру трошкова материјала исказује трошак свог папира који се налази код штампарија и који су штампарије утрошиле на изради готових производа. За наведени материјал, Предузеће у тренутку када заприми готове производе, а на основу уговорених количина папира, исказује трошак материјала.

Трошкови осталог материјала у износу од 5.647 хиљада динара односе се на :

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Утрошен материјал за одржавање		71
Канцеларијски материјал	600	115
Трошкови материјала за фотокопирање	595	768
Средства за хигијену	2.114	2.334
Утрошен потрошни материјал	1.634	2.121
Утрошени остали материјал	33	78
Трошкови ситног алата и инвентара	97	102
Трошкови опреме заштите на раду	574	463
Укупно:	5.647	6.052

Трошкови горива и енергије

Трошкови горива и енергије у износу од 19.126 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови грејања	5.066	5.548
Утрошено гориво и бензин	8.392	7.430
Утрошена електрична енергија	5.668	5.939
Укупно:	19.126	18.917

Предузеће на основу Уговора о продаји нафтних деривата путем кредитне „НИС“ картице за гориво број 02 6399 од 07.10.2013. године закљученим са добављачем „НИС“ а.д., Нови Сад врши набавку горива, а трошак за утрошено гориво и бензин се евидентира на основу испостављених фактура добављача. У 2014. години Предузеће није користило улазни ПДВ као одбитак претходног пореза за гориво које је набављено за теретна возила иако поменути добављач, приликом сваког фактурисања, испоставља извештај о обављеној куповини путем компанијске кредитне картице који је дат по типу возила (садржи информацију за који тип возила су набављени нафтни деривати).

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи састоје се од:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови зарада и накнада зарада (брutto)	271.746	276.852
Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	50.063	49.557
Трошкови накнада по уговору о делу	6.829	7.373
Трошкови накнада по ауторским уговорима	69.688	69.310
Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима	19.891	15.575
Трошкови накнада физичким лицима по основу осталих уговора	353	1.349
Трошкови накнада члановима управног и надзорног одбора	4.446	6.059
Остали лични расходи и накнаде	32.665	38.878
Укупно:	455.681	464.953

Обрачун и исплата зарада у Предузећу врши се у складу са Законом о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/2014), Законом о утврђивању максималне зараде у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 93/2012), Уредбом о начину и контроли обрачуна и исплате зарада у јавним предузећима („Службени гласник РС“, број 27/2014), Законом о умањењу нето прихода лица у јавном сектору („Службени гласник РС“, број 108/2013), у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (Службени гласник РС“, број 116/2014), Колективним уговором, уговорима о раду, Програмом пословања и Програмом о изменама и допунама годишњег програма пословања за 2014. годину.

У поступку ревизије утврђено је да:

- Предузеће није, до истека рока од шест месеци од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду, односно до 28.01.2015. године, усагласило одредбе Правилника о раду са Законом, што није у складу са чланом 117. Закона. У току ревизије, донет је Колективни уговор за Предузеће, на који је добијена сагласност Владе Републике Србије.

- Нису утврђени нормативи и стандарди за утврђивање радног учинка за резултате који се могу егзактно мерити, што није у складу са чланом 34. Правилника о раду. У току ревизије Директор је, уз сагласност репрезентативних синдиката, донео Правилник о одређивању радног учинка запослених у Јавном предузећу „Завод за уџбенике“ Београд број 02/3318 од 01.06.2015. године.

- Правилником о раду, у оквиру исте групе послова и потребне школске спреме, утврђени су различити коефицијенти послова по нивоима, а Правилником о организацији и систематизацији послова, за систематизоване послове није утврђено ком нивоу припадају, да би се на основу тога, за сваки конкретан посао одредио припадајући коефицијент посла из Правилника о раду. Према образложењу руководства, коефицијенти који су у примени, утврђени су на основу прерачуна броја бодова, који су се примењивали за обрачун основне зараде запослених до 31.12.2012. године. Предузеће није презентовало општи акт у коме је био утврђен број бодова за утврђивање основне зараде по нивоима посла у оквиру исте групе послова и стручне спреме, као ни акт на основу кога одређује коефицијент посла за послове који раније нису били систематизовани и самим тим за њих није био утврђен број бодова основне зараде. У току ревизије Директор је донео Одлуку о коефицијентима за обрачун и исплату зарада запослених у Јавном предузећу „Завод за уџбенике“ Београд број 02/3247 од 26.05.2015. године.

Структура обрачунатих зарада за 2014. годину, без доприноса за обавезно социјално осигурање на терет послодавца, приказана је следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	Износ
Основна зарада за време проведено на раду	190.274
Увећање зараде за минули рад	15.104
Стимулација	2.202
Топли оброк	6.493
Регрес	7.725

Назив	Износ
Накнада зараде за дане празника који су нерадни дани	9.571
Накнада зараде за годишњи одмор	30.807
Накнада зараде за плаћено одсуство	1.916
Накнада зараде за боловање до 30 дана	4.315
Корекције обрачуна зарада	(48)
Порез и доприноси на зараде на солидарне помоћи које имају третман зараде	3.387
Укупно	271.746

У поступку ревизије обрачуна и исплате зарада, накнада зарада и других примања запослених утврђено је да:

1) Накнада трошкова исхране у току рада (топли оброк), није умањивана за дане државног празника када запослени нису радили, што није у складу са чланом 118. Закона о раду и чланом 43. Правилника о раду, према којима запослени има право на накнаду трошкова исхране само у току рада. У току ревизије, почев од обрачуна зараде за месец мај 2015. године, Предузеће је ускладило обрачун накнаде трошкова исхране у току рада за дане државног празника када запослени нису радили са Законом и Правилником о раду.

2) Основица за обрачун накнаде зарада за време одсуствовања са рада на дан празника који је нерадни дан, годишњег одмора, плаћеног одсуства, као и за време одсуствовања са рада због привремене спречености за рад до 30 дана, и након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду, утврђивана је у висини просечне зараде у претходна три месеца, што није у складу са члановима 114. и 115. Закона о раду, према којима се основица за накнаду зараде утврђује у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, у складу са општим актом и уговором о раду. С обзиром да Предузеће није ускладило општи акт и уговоре о раду са Законом о раду, а да је одредбама Правилника прописано да се основица за накнаду зараде утврђује у висини просечне зараде у претходна три месеца, Предузеће је требало, у складу са чланом 117с3 директно да примењује одредбе Закона о раду, у делу одредби Правилника о раду које су у супротности са овим Законом.

У току ревизије, почев од обрачуна зараде за месец мај 2015. године, Предузеће је обрачун накнаде зараде за годишњи одмор ускладило са Законом о раду, тако што се основица за обрачун накнаде зарада утврђује у висини просечне зараде у претходних 12 месеци. У току је усаглашавање обрачуна накнаде зараде за време државних празника са Законом о раду.

3) Обрачунати месечни новчани износ основне зараде запослених одступао је од новчаног износа основне зараде из Уговора о раду, јер је утврђиван на основу остатка расположиве масе зарада по Програму пословања за текућу годину, након што су прво обрачунати сви други елементи зараде. У току ревизије Директор је донео Одлуку о коефицијентима за обрачун и исплату зарада запослених у Јавном предузећу „Завод за уџбенике“ Београд број 02 3247 од 26.05.2015. године. Наведеном Одлуком утврђени су коефицијенти за свако радно место предвиђено Правилником о организацији и систематизацији послова, који су на дан почетка примене Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, примењивани за обрачун и исплату основне зараде запослених. Са свим запосленима закључени су Анекси уговора о раду.

4) Одлукама директора, донетим у периоду 2009 - 2014. године, за 14 запослених, у распону од 10 - 20% одобрена је стимулација за будуће зараде због повећаног обима посла, за коју је одређено да ће се исплаћивати све док постоји основ за исплату, а да ће се престанак исплате регулисати новом одлуком. Одређивање трајне стимулације за будуће зараде није у складу са чланом 107. став 2. Закона о раду, према коме се радни учинак одређује на основу обима и квалитета обављеног посла, као и односа запослених према радним обавезама. У току ревизије Директор је донео Одлуке којима је укинута стимулација утврђена наведеним Одлукама, закључно са 30.04.2015. године.

Трошкови накнада по ауторским уговорима

Трошкови накнада по ауторским уговорима, исказани у износу од 70.683 хиљаде динара, односе се на ауторске и друге хонораре за уџбенике, радне материјале, приручнике, школску лектуру, вануџбеничка издања и наставна средства, настале у складу са годишњим издавачким планом за 2014. годину усвојеним од стране Програмског одбора. Висина ауторских и других хонорара утврђена је Правилником и ценовником о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства (број 02 9288 од 24.12.2010. године, 1302 од 11.03.2011. године и 02 7617 од 25.11.2013. године). Правилник и ценовник је донео директор са позивањем на Статут Предузећа.

Међутим, Статутом Предузећа није утврђена надлежност директора нити је утврђен други орган у чијој је надлежности доношење Правилника и ценовника о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, радне материјале, приручнике, школску лектуру, вануџбеничка издања и наставна средства

У току ревизије директор је донео Правилник и ценовник о ауторским и другим хонорарима за уџбенике, приручнике, вануџбеничка издања и наставна средства Јавног предузећа „Завод за уџбенике“ Београд, на који је сагласност дао Надзорни одбор Предузећа Одлуком број 01 4116 од 22.06.2015. године.

Трошкови накнада по уговору о привременим и повременим пословима

Трошкови накнада по уговорима о привременим и повременим пословима, исказани у износу од 21.759 хиљада динара односе се на закључене уговоре о обављању привремених и повремених послова преко Омладинске задруге „Врачар“ Београд, Омладинске задруге „Север плус“ Косовска Митровица, Омладинске задруге „Импулс“ Ниш, Студентске задруге „Студент“ Нови Сад, и на одређени број уговора о привременим и повременим пословима, закљученим непосредно са физичким лицима.

Увидом у уговоре о привременим и повременим пословима утврђено је да су на пословима на 22 систематизована радна места, у континуитету била ангажована лица за њихово обављање, односно да се ради о сталним пословима за које постоји трајна потреба и који су систематизовани Правилником о организацији и систематизацији послова, што није у складу са чланом 197. Закона о раду, према коме послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова.

У току ревизије Предузеће је предузело мере да се за лица која је наставило да радно ангажује на пословима који по својој природи нису привремени и повремени, наведена неправилност отклони, и то на начин да је заснован радни однос са тим лицима на неодређено, односно одређено време или поднета молба надлежној комисији Владе РС, за ново запошљавање.

Трошкови накнада члановима надзорног одбора

Председника и чланове надзорног одбора именовала је Влада РС, у складу са Законом о јавним предузећима, решењем број 119 - 10623/2013 од 09.12.2013. године и решењем број 119 - 11085/2013 од 20.12.2013. године. Предузеће је накнаде председнику и члановима Надзорног одбора исплаћивало у складу са Програмом пословања за 2014. годину.

За период јануар – октобар, Предузеће је исплаћивало нето накнаде члановима надзорног одбора у износу од 43 хиљаде динара месечно и председнику надзорног одбора у износу од 66 хиљада динара месечно, а за период новембар – децембар, након смањења од 10 % у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, у нето износу од 39 хиљада динара месечно за члана и 59 хиљада динара месечно за председника надзорног одбора.

Остали лични расходи и накнаде

Остали лични расходи и накнаде исказани у износу од 32.665 хиљада динара, имају следећу структуру:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година
Трошкови службеног пута у земљи	3.667
Трошкови службеног пута у иностранство	493
Накнада трошкова превоза у јавном саобраћају за долазак и одлазак са рада	8.981
Отпремнине запосленима за одлазак у пензију	2.599
Јубиларне награде	4.165
Солидарна помоћ - појединачна, у складу са Правилником	3.938
Солидарна помоћ - исплаћена свим запосленима у једнаком износу	8.822
УКУПНО	32.665

Исплаћене отпремнине за одлазак у пензију у укупном износу од 2.599 хиљада динара и исплаћене јубиларне награде у укупном износу од 4.165 хиљада динара, у целини су књижене на терет расхода текуће године јер Предузеће није у ранијим годинама вршило резервисања за трошкове отпремнина и јубиларних награда, према захтевима МРС 19 - Примања запослених (Напомена 6.12.).

Солидарна помоћ – исплаћена свим запосленима у једнаком износу

Предузеће је у току 2013. и 2014. године, исплатило солидарну помоћ запосленима у износу од 17.775 хиљада динара бруто (са плаћеним порезом на друге приходе грађана), тако што је свим запосленима исплатило солидарну помоћ у укупном нето износу од по 60 хиљада динара по запосленом, а коју није утврдило у Правилнику о солидарној помоћи и за коју није дефинисало критеријуме у Програму пословања, што није у складу са чланом 120. Закона о раду и чланом 50. Закона о јавним предузећима.

У току ревизије Предузеће је на исплаћене износе солидарне помоћи обрачунало и уплатило порез и доприносе на зараде и камату за неблаговремено плаћене порезе и доприносе, у укупном износу од 13.616 хиљада динара, и то:

Год/месец	Број запослених	Нето солидарна помоћ по запосленом	Бруто трошкови солидарне помоћи на дан исплате	Накнадно обрачунати и уплаћени порези и доприноси на зараде	Накнадно обрачунате и уплаћене камате на јавне приходе
2013/ април	275	10	3.136	1.882	665
2013/август	274	10	3.044	1.869	527
2013/децембар	276	10	3.067	1.882	419
2014/јануар	265	10	2.944	1.807	372
2014/фебруар	265	10	2.650	1.807	342
2014/јун	265	10	2.934	1.800	244
Укупно		60	17.775	11.047	2.569

У пословним књигама за 2015. годину, у складу са МРС 8 – Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке, накнадно обрачунате обавезе за порезе и доприносе на зараде на исплаћену солидарну помоћ која има третман зараде, као и обавезе за камате за неблаговремено плаћене јавне приходе, Предузеће је прокњижило на терет почетног стање резултата у износу од 6.025 хиљада динара, на терет расхода 2014. године у износу од 7.053 хиљаде динара и на терет расхода 2015. године у износу од 538 хиљада динара. Наведене обавезе по основу јавних прихода, Предузеће је измирило у априлу 2015. године.

Трошкови производних услуга

Трошкови производних услуга у износу од 159.939 хиљада динара приказани су следећом табелом:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови услуга на изради учинака	95.285	170.715
Трошкови транспортних услуга	12.647	12.498
Трошкови услуга одржавања	14.973	11.027
Трошкови закупнина	4.249	4.304
Трошкови сајмова	4.455	3.986
Трошкови рекламе и пропаганде	10.092	15.022
Трошкови осталих услуга	18.238	16.930
Укупно	159.939	234.482

Трошкови услуга на изради учинака

Трошкови услуга на изради учинака у износу од 95.285 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови штампе	90.299	160.780
Трошкови штампе и припреме завршне калкулације		220

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови припреме	390	244
Трошкови израде ЦД - а	2.855	7.194
Трошкови холограма	1.741	2.277
Укупно	95.285	170.715

Највећи део трошкова услуга на изради учинака се односи на трошкове за услуге штампе издања у износу од 90.299 хиљада динара (Напомена 5.).

Трошкови транспортних услуга

Трошкови транспортних услуга у износу од 12.647 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови ПТТ услуга - телефон и факс	2.472	2.776
Трошкови ПТТ услуга - поштарина	4.518	4.286
Трошкови претплате за интернет	3.522	3.308
Мобилни телефони	2.031	1.951
Остале услуге	104	177
Укупно	12.647	12.498

Трошкови ПТТ услуга - телефон и факс исказани у укупном износу од 2.472 хиљаде динара односе се на трошкове фиксне телефоније од добављача „Телеком Србија“ а.д., Београд а услуге поштарине у износу од 4.518 хиљада динара коју обавља ЈП „Пошта Србије“, Београд. Трошкови интернета исказани су у износу од 3.522 хиљаде динара односе се на услуге интернета које пружа „Телеком Србија“ а.д., Београд.

Трошкови услуга одржавања

Трошкови услуга одржавања исказани у износу 14.973 хиљаде динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови одржавања софтвера и система противпожарне заштите	4.817	4.452
Поправке и одржавање моторних возила	5.601	3.979
Текуће одржавање основних средстава	1.521	2.215
Трошкови одржавања грађевинских објеката	2.750	381
Остали трошкови одржавања	284	
Укупно	14.973	11.027

Трошкови одржавања софтвера и система противпожарне заштите у износу од 4.817 хиљаде динара односе се највећим делом на услуге одржавања софтвера, лиценци за обрачун зарада, радова на систему за противпаничну заштиту, набавка и уградња текстилног пода. Добављачи за ове услуге су „BSC Software“ Београд, Галерија подова“ Бачка Паланка и „Ватрогат“ Београд.

Услуге поправки и одржавања моторних возила у износу од 5.601 хиљаду динара пружене су од стране добављача „Ауточачак Комерц“ Чачак, „Горан“ СЗР Земун, „Беогума“ Београд и „Ауто Чачак“ Коњевићи.

Услуге текућег одржавања основних средстава односе се на услуге одржавања компјутерског система и сервис клима уређаја. Добављачи за ове услуге су „СП Фриго“ Београд, „Com trade“ Београд и „System one“ Београд.

Услуге трошкова одржавања грађевинских објеката односе се на извођење радова на санацији пословне зграде у Новом Саду. Извођач радова је „НПН Градња“ Нови Сад на основу спроведеног поступка ЈНМВ број 02/2014.

Трошкови закупнина

Трошкови закупа у износу од 4.249 хиљада динара односе се на трошкове закупа објеката за потребе магацина и малопродаје Предузећа у Београду и другим градовима (Нови Сад и Косовска Митровица).

Трошкови сајмова

Трошкови сајмова у износу од 4.455 хиљада динара односе се на трошкове учешћа на сајму књига у Београду.

Трошкови рекламе и пропаганде

Трошкови рекламе и пропаганде исказани су у износу од 10.092 хиљада динара:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови оглашавања у медијима	2.140	3.369
Остали трошк.рекламе и пропаганде	3.517	1.747
Трошкови рекламе у књигама	3.995	2.861
Остало	440	7.045
Укупно	10.092	15.022

Расходи рекламе и пропаганде су настали по основу рекламирања Предузећа у штампи и медијима, емитовања ТВ спотова, учешћа у разним манифестацијама, набавке стоних календара, хемијских оловака, као и бесплатних предаја књига, публикација и других штампаних дела (производа Предузећа) пословним партнерима и другим разним примаоцима.

Испорука публикација Предузећа дефинисана је Одлукама о одобравању бесплатних наслова из издавачког програма Предузећа које су потписане од стране директора предузећа на основу Закључка Надзорног одбора. Примаоци публикација су библиотекe Предузећа, аутори књига, агент за права страног издавача, Уставни суд, директор и председник Надзорног одбора Предузећа, служба за односе са јавношћу и служба маркетинга.

У поступку ревизије утврђено је да Предузеће нема Правилник о реклами и пропаганди, односно није утврдило услове и критеријуме за трошење јавних средстава у сврхе рекламе и пропаганде као ни критеријуме на основу којих се дају бесплатни уџбеници, због чега је поступило супротно одредбама члана 20., а у вези са чланом 2. Закона о рачуноводству.

Препорука број 22:

Препоручује се Предузећу да донесе Правилник о реклами и пропаганди и да утврди критеријуме на основу којих се дају бесплатни уџбеници.

Трошкови осталих услуга

Трошкови осталих услуга износе 18.238 хиљада динара и односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови комуналних услуга	3.475	3.674
Трошкови услуга обезбеђења објеката	10.393	10.248
Трошкови откупљених ауторских права других правних лица	1.060	
Трошкови одржавања хигијене	698	
Трошкови одобравања уџбеника од стране Министарства просвете	773	769
Остали трошкови	1.839	2.239
Укупно	18.238	16.930

Трошкови комуналних услуга исказани су у износу од 3.475 хиљада динара и односе се на услуге утрошене воде по фактурама ЈКП „Београдски водовод и канализација“, Београд и услуге изношења смећа по фактурама ЈКП „Градска чистоћа“, Београд.

Трошкови одобравања уџбеника од стране Министарства просвете исказани су у износу од 773 хиљаде динара и односе се на извршене графичке услуге од стране ЈП „Службени гласник“, Београд.

Остале услуге у износу од 1.839 хиљада динара и односе се на услуге прања возила, накнаде за паркирање, услуге дератизације и услуге праћења возила.

Трошкови амортизације

Трошкови амортизације исказани су у износу од 24.693 хиљаде динара (претходна година - 29.094 хиљаде динара) и односе се на обрачунату амортизацију по пропорционалној методи нематеријалних улагања и некретнина, постројења и опреме (Напомена 6.1 и 6.2.).

Трошкови дугорочних резервисања

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови резервисања за накнаде запослених (Напомена број 6.12.)	2.301	
Трошкови резервисања за судске спорове	500	472
Укупно	2.801	472

Нематеријални трошкови

Нематеријални трошкови исказани у износу од 44.945 хиљада односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Трошкови непроизводних услуга	4.440	6.019
Трошкови репрезентације	2.304	2.847
Трошкови премија осигурања	9.839	10.974
Трошкови платног промета	2.215	2.466
Трошкови чланарина (привредним коморама и струковним удружењима)	1.316	1.380
Трошкови пореза	12.050	6.483
Остали нематеријални трошкови	12.781	2.724
Укупно	44.945	32.893

Трошкови непроизводних услуга

Трошкови непроизводних услуга исказани су у износу од 4.440 хиљада динара, од чега се на трошкове семинара и курсева односи износ од 541 хиљаду динара, износ од 704 хиљаде динара на трошкове консалтинг услуга, трошкови ревизорских услуга износе 380 хиљада динара, трошкови стручног усавршавања у износу од 2.116 хиљада динара, трошкови контроле квалитета у износу од 271 хиљаду динара, трошкови процене вредности капитала у износу од 395 хиљада динара и друге непроизводне услуге.

Трошкови репрезентације

Трошкови репрезентације исказани су у износу од 2.304 хиљаде динара, од чега се на трошкове репрезентације у Предузећу односи износ од 1.576 хиљада динара, угоститељске услуге у износу од 69 хиљада динара, остали трошкови репрезентације у износу од 553 хиљаде динара.

Остали трошкови репрезентације у износу од 549 хиљада динара евидентирани су на основу рачуна број 3060002964 од 05.03.2014. године добављач „Меркатор - С“ Нови Сад у коме су фактурисани вредносни бонови у апоенима од 500, 1.000 и 2.000 динара. Нисмо били у могућности да потврдимо износ ових трошкова јер из приложене документације нисмо били у могућности да се уверимо за коју су намену утрошени ови бонови. Код евидентирања ове пословне промене у пословним књигама предузеће је поступило супротно члану 9. Закона о рачуноводству јер није извршило проверу рачуноводствене исправе пре уноса у пословне књиге.

Предузеће у 2014. години није имало Правилник о коришћењу средстава репрезентације.

Препорука број 23:

Препоручује се Предузећу да донесе Правилник о коришћењу средстава репрезентације.

Трошкови пореза

Трошкови пореза исказани у износу од 12.050 хиљада динара чине:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Порез на имовину	11.352	2.353
Накнада за грађевинско земљиште		3.027
Комунална такса за истицање фирме	595	598
Накнаде за заштиту животне средине	101	52
Накнада за испуштenu воду - водна добра	2	5
Накнада за функцију шума		354
Остали трошкови порези		94
Укупно	12.050	6.483

Трошкови пореза и накнада су настали по основу евидентираних обавеза Предузећа по основу јавних прихода, на основу примљених решења Пореске управе и других институција, којима се налаже измирење назначених обавеза.

Остали нематеријални трошкови

Остали нематеријални трошкови исказани су у износу од 12.781 хиљаду динара:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Разлика по умањењу зарада 10 % у јавном сектору	4.585	
Разлика по умањењу накнада Надзорном одбору 10% у јавном сектору	76	
Трошкови часописа и стручне литературе	921	1.094
Трошкови уплате средстава буџету – 1% пословних прихода за нискотиражне уџбенике	6.040	
Остало	1.159	1.630
Укупно	12.781	2.724

7.3. Финансијски приходи

Структура финансијских прихода Предузећа, дата је следећом табелом :

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Финансијски приходи од повезаних лица	12	
Приходи од обрачунатих камата за орочене депозите	106.732	198.896
Позитивне курсне разлике и позитивни ефекти валутне клаузуле	18.563	2.514
Укупно	125.307	201.410

Предузеће је исказало приходе од обрачунатих камата за орочене депозите код пословних банака по основу уговора о орачавању у износу од 106.732 хиљаде динара. (Напомена 6.7.)

7.4. Финансијски расходи

Финансијски расходи у износу од 1.983 хиљаде динара састоје се од:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	247	254
Расходи камата	1.663	35
Расходи по основу ефеката валутне клаузуле	73	29
Укупно	1.983	318

7.5. Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Обезвређење дугорочних финансијских пласмана	4.271	133
Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана	213.772	353.948
Укупно	218.043	354.081

Обезвређење дугорочних финансијских пласмана односи се на обезвређење стамбених кредита запосленима (Напомена 6.3.).

Обезвређење потраживања односи се на на расход периода по основу обезвређења потраживања од купаца у земљи у износу од 1.723 хиљаде динара (Напомена 6.5.).

Обезвређење потраживања и краткорочних финансијских пласмана односи се на обезвређење орочених депозита код банака у износу 210.000 хиљада динара и камата 1.999 хиљада динара (Напомена 6.7.).

7.6. Остали приходи

Остали приходи у износу од 14.911 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Вишкови робе	270	14
Приходи по основу заштите од ризика, ревалоризација стамбених кредита	1.041	1.099
Приходи од укидања дугорочног резервисања	473	
Повраћај уплата средстава из буџета по основу Одлуке о расподели средстава за нискотиражне уџбенике	5.713	35.593
Остали непоменути приходи	2.267	404
Приходи од министарства - Српска енциклопедија	1.501	2.305
Приходи по основу донација	2.537	907
Приходи од усклађивања вредности залиха	1.109	
Укупно	14.911	40.322

Остали непоменути приходи исказани у износу од 2.267 хиљада динара највећим делом се односе на приходе од усаглашавања обавеза.

7.7. Остали расходи

Остали расходи исказани у износу од 7.288 хиљада динара односе се на:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Мањак робе	485	137
Расходи по основу отписа потраживања	92	270
Расходи - Српска енциклопедија	1.083	
Помоћ за поплављене	2.000	
Расходи по основу судских спорова	1.396	526
Расходи по основу донације		4.121
Остали непоменути расходи – казне у саобраћају, ауторски хонорари ранијих година, расходи по основу донација и други	2.232	1.644
Укупно:	7.288	6.698

7.8. Нето добитак/губитак пословања које се обуставља, ефекти/расходи промене рачуноводствене политике и исправка грешака из ранијих година

Предузеће је приказало нето добитак/губитак:

- у хиљадама динара -

Назив	2014. година	2013. година
Приход - исправка грешака из ранијег периода	7.056	
Расход - исправка грешака из ранијег периода	6.640	105
Нето ефекат (69 - 59):	416	105
Разлика у односу на биланс успеха	3	
Укупно	419	

Правилником о изменама и допунама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, уређено је да се материјално значајном грешком сматра грешка која је у појединачном износу или у кумулативном износу са осталим грешкама, већа од 1, 5% оствареног пословног прихода у претходној години.

Предузеће је у посматраном периоду остварило приход по основу исправки грешака из ранијих година у износу од 7.056 хиљада динара, који се највећим делом, у износу од 6.331 хиљаду динара односи на исправку књижења у вези раздвајања грађевинског земљишта од некретнина (Напомена 6.2.).

Расход по основу исправки грешака из ранијег периода исказан у износу од 6.640 хиљада динара, односи на искњижено потраживање из 2010. године према Министарству просвете, књижном одобрењем, по основу погрешног фактурисања.

7.9. Нето губитак

Предузеће је у посматраном периоду исказало нето губитак у износу од 241.829 хиљада динара.

- у хиљадама динара -

Назив	Износ
Губитак пре опорезивања	240.820
Порески расход периода	
Одложени порески приход периода (Напомена 6.14.)	1.009
Нето губитак	241.829

Предузеће је у Пореском билансу обвезника пореза на добит за 2014. годину на позицији губитак пословне године исказало нето губитак из биланса успеха, уместо губитак пре опорезивања, што није у складу са чланом 3. Правилника о садржају пореског биланса и другим питањима од значаја за начин утврђивања пореза на добит правних лица.

8. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

Чланом 7. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Службени гласник РС“ број 95/2014 и 144/2014) регулисано је да се укупан резултат пословања Предузећа приказује у два посебна извештаја: у Билансу успеха и у Извештају о осталом резултату у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја и другим релевантним МРС и МСФИ.

Извештај о осталом резултату обухвата приходе и расходе који нису признати у Билансу успеха, већ се признају у Билансу стања у оквиру позиције капитала.

Приказане позиције у Извештају о осталом резултату за 2014. годину презентоване су у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја.

9. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

Спровођењем поступка ревизије, односно увидом у пословне књиге Предузећа као и на основу анализе исказаних позиција у Извештају о токовима готовине за 2014. годину, утврђено је да предметни извештај није састављен у складу са ставовима МРС 7 - Извештај о токовима готовине, чиме нису обезбеђене релевантне информације о променама у готовини и готовинским еквивалентима Предузећа у оквиру пословних активности, активности инвестирања и финансирања.

10. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

Према Параграфу 49. Оквир за састављање и презентацију финансијских извештаја, елементи који се директно односе на одмеравање финансијске позиције Предузећа су имовина, обавезе и капитал. Капитал као преостало учешће власника у имовини Предузећа после одбијања свих његових обавеза, реално је исказан и вреднован уколико су имовина и обавезе реално и фер одмерени.

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Извештају о променама на капиталу за 2014. годину, утврђено је да предметни извештај, осим наведеног у основама за мишљење реално одражава финансијски положај Предузећа, да је састављен у складу са МРС 1 – Презентација финансијских извештаја, параграфом 106 - 110, и да обезбеђује неопходне информације о финансијској позицији Предузећа које су корисне за доношење економских одлука корисницима финансијских извештаја.

11. НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

У складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, параграф 112., Напомене уз финансијске извештаје треба да пруже информације о основама за састављање финансијских извештаја, примењеним рачуноводственим политикама, додатним подацима који нису презентовани у финансијским извештајима, а доприносе бољем разумевању истих, као и другим подацима који су прописани у појединим МРС/МСФИ којима су за одређене позиције финансијских извештаја наведене и прописане информације које је Предузеће дужно да обелодани.

Спровођењем поступка ревизије и анализом исказаних позиција у Напоменама уз финансијске извештаје за 2014. годину, утврђено је да предметни извештај не садржи све информације које је Предузеће било дужно да обелодани у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извештаја, а односе се на:

- додатне податке који нису презентовани у финансијским извештајима,
- образложене корекције почетног стања резултата,
- изложеност појединим ризицима пословања,
- неусаглашена потраживања, што није у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству,
- накнаде кључног руководећег особља, што није у складу са параграфом 16. МРС 24 - Обелодањивање повезаних страна, према коме ентитет обелодањује накнаде кључног руководећег особља у укупном износу и по појединим категоријама примања,
- податке ко је донео и ког датума Одлуку о одобравању финансијских извештаја.

12. СУДСКИ СПОРОВИ

Судски спорови у којима се Предузеће јавља као тужилац - поверилац:

- Предузеће је покренуло судски спор 2011. године против власника СТР „Јевросима“ из Бујановца због неисплаћеног новчаног дуга на име преузетих уџбеника и наставних средстава по купопродајном уговору, у вредности од 1.774 хиљаде динара. Основни суд у Бујановцу је дана 12.03.2015. године донео Закључак да се износ главног дуга, са законском затезном каматом почев од 26.08.2008. године и трошковима парничног поступка, као и судске таксе наплате пленидбом 2/3 пензије извршног дужника коју остварује код РФ ПИО Врање. По извештају правног сектора, укупан износ потраживања по наведеном спору износи 3.814 хиљада динара.

- Предузеће је извршило пријаву потраживања у стечајну масу за стечајне дужнике:

1. „Неографија“ д.о.о., Бачки Петровац - у стечају по листи признатих потраживања Привредни суд је закључком признао потраживање за износ главног дуга у вредности 731 хиљаду динара и камате на главни дуг у вредности од 158 хиљада динара,

2. „Универзал“ банка а.д., Београд - у стечају по листи признатих потраживања Привредни суд је закључком признао потраживање за износ главног дуга у вредности 563.534 хиљаде динара и камате на главни дуг у вредности од 2.050 хиљада динара.

Судски спорови у којима се Предузеће јавља као тужени - дужник:

- Укупан износ тужбених захтева који произилазе из судских спорова покренутих против Предузећа за радне спорове и накнаду штете (повреда права на једнаку зараду, поништај уговора о раду) према подацима Правног сектора Предузећа износе 1.661 хиљаду динара.

Финансијски извештаји за 2014. годину садрже резервисања по основу потенцијалних обавеза које би по завршетку спорова могле настати, у износу од 500 хиљада динара (Напомена 6.12.).

13. НАКНАДНИ ДОГАЂАЈИ НАСТАЛИ ИЗМЕЂУ ДАТУМА ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ДАТУМА ИЗВЕШТАЈА РЕВИЗОРА

Решење о именовану Драгољуба Којчића за директора Предузећа донела је Влада Републике Србије, 24 број: 119 - 2666/2015 од 12.03.2015. године. Претходило је Решење о разрешењу вршиоца дужности директора Предузећа Драгољуба Којчића које је донела Влада републике Србије, 24 број: 119 - 2665/2015 од 12.03.2015. године.

Закључком Владе РС од 08.02.2015. године којим се препоручује јавним предузећима чији је оснивач Република Србија, да у буџет Републике Србије уплате нераспоређену добит из претходних година, а до максималног износа који неће угрозити пословање, Надзорни одбор предузећа дана 03.03.2015. године доноси Одлуку о уплати 5.000 хиљада динара из нераспоређене добити ранијих година у буџет Републике Србије. За уплату нераспоређене добити из ранијих година не постоји сагласност оснивача.

Одлуком Надзорног одбора Предузећа од 22.06.2015. године губитак исказан у пословању у 2014. години у износу од 241.829 хиљада динара, покривен је у целости из нераспоређене добити ранијих година. За покриће губитка из нераспоређене добити ранијих година не постоји сагласност оснивача.

Донет је Колективни уговор за Предузеће, на који је 16.07.2015. године добијена сагласност Владе Републике Србије.

У време ревизије Влада Републике Србије усвојила је Предлог закона о уџбеницима и другим наставним средствима.

**ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ
ЈАВНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ“, БЕОГРАД
ЗА 2014. ГОДИНУ**

Садржај

1. БИЛАНС СТАЊА.....	1
2. БИЛАНС УСПЕХА.....	2
3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ	3
4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ.....	4
5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ	5

1. БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2014. године

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
А К Т И В А			
СТАЛНА ИМОВИНА		678.286	700.457
Нематеријална улагања	6.1.	3.055	2.642
Некретнине, постројења и опрема	6.2.	600.497	615.718
Дугорочни финансијски пласмани	6.3.	74.734	82.097
ОБРТНА ИМОВИНА		2.608.958	2.811.412
Залихе	6.4.	607.417	626.863
Потраживања по основу продаје	6.5.	9.458	29.817
Друга потраживања	6.6.	48.044	53.129
Краткорочни финансијски пласмани	6.7.	1.658.533	1.988.427
Готовински еквиваленти и готовина	6.8.	280.618	111.402
Порез на додатну вредност	6.9.	3.722	1.051
Активна временска разграничења	6.10.	1.166	723
ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА			
УКУПНА АКТИВА		3.287.244	3.511.869
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	6.11.	27.522	13.387
П А С И В А			
КАПИТАЛ	6.12.	2.965.398	3.206.503
Основни капитал		2.155.315	2.155.315
Резерве		110.013	110.013
Ревалоризационе резерве			
Нераспоређени добитак		941.899	1.174.202
Нереализовани добици по основу хов			
Нереализовани губици по основу хов			
Учешће без права контроле			
Губитак		(241.829)	(233.027)
ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ		56.216	51.225
Дугорочна резервисања	6.13.	56.216	51.225
ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	6.14.	2.538	1.529
КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ		263.092	252.612
Краткорочне финансијске обавезе	6.15.	209.619	209.136
Примљени аванси, депозити и кауције	6.16.	2.823	1.366
Обавезе из пословања	6.17.	12.684	7.281
Остале краткорочне обавезе	6.18.	35.222	29.488
Обавезе по основу пореза на додатну вредност	6.19.		129
Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине	6.20.	1.390	2.233
Пасивна временска разграничења	6.21.	1.354	2.979
УКУПНА ПАСИВА		3.287.244	3.511.869
ВАНБИЛАНСНА ПАСИВА	6.11.	27.522	13.387

2. БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01.2014. до 31.12.2014. године

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ		577.688	615.109
Приходи од продаје робе	7.1.	14.426	7.307
Приходи од продаје производа и услуга	7.1.	561.876	603.973
Приходи од премија, субвенција, дотација, донација и сл.	7.1.		3.829
Други пословни приходи		1.386	
ПОСЛОВНИ РАСХОДИ		731.833	759.552
Набавна вредност продате робе		5.030	4.343
Приходи од активирања учинака и робе		(4.885)	(6.964)
Повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга			(28.522)
Смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга		16.012	
Трошкови материјала	7.2.	8.491	9.883
Трошкови горива и енергије	7.2.	19.126	18.917
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	7.2.	455.681	464.953
Трошкови производних услуга		159.939	234.482
Трошкови амортизације	7.2.	24.693	29.094
Трошкови дугорочних резервисања		2.801	473
Нематеријални трошкови	7.2.	44.945	32.893
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК			
ПОСЛОВНИ ГУБИТАК		154.145	144.443
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	7.3.	125.307	201.410
ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	7.4.	1.983	318
Приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха		2	32.039
Расходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	7.5.	218.043	354.081
ОСТАЛИ ПРИХОДИ	7.6.	14.911	40.322
ОСТАЛИ РАСХОДИ	7.7.	7.288	6.698
ДОБИТ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		241.239	231.769
НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	7.8.	419	
НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА			105
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА			
ГУБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		240.820	231.874
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
Порески расход периода			
Одложени порески расходи периода		1.009	1.153
Одложени порески приходи периода			
НЕТО ДОБИТАК			
НЕТО ГУБИТАК	7.9.	241.829	233.027

3. ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01.2014. до 31.12.2014. године

- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА	Напомена број	Износ	
		Текућа година	Претходна година
НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА			
НЕТО ГУБИТАК	7.9.	241.829	233.027
ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК			
а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима			
2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања			
б) Губици			
4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају			
ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			
ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК			
НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			
НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК			
УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК			
УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК		241.829	233.027

4. ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ у периоду од 01.01.2014. до 31.12.2014. године

-у хиљадама динара-

ПОЗИЦИЈА	Износ	
	Текућа година	Претходна година
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	718.590	861.184
Продаја и примљени аванси	709.740	857.355
Примљене камате из пословних активности		
Остали приливи из редовног пословања	8.850	3.829
Одливи готовине из пословних активности	778.566	937.928
Исплате добављачима и дати аванси	274.995	391.474
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	450.267	444.673
Плаћене камате	271	35
Порез на добитак		34.260
Одлив по основу осталих јавних прихода	53.033	67.486
Нето прилив готовине из пословних активности		
Нето одлив готовине из пословних активности	59.976	76.744
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања	226.383	198.896
Остали финансијски пласмани	119.894	
Примљене камате из активности инвестирања	106.476	198.896
Примљене дивиденде	13	
Одливи готовине из активности инвестирања	1.600	28.571
Куповина нематеријалне имовине, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	1.600	1.864
Остали финансијски пласмани (одливи)		26.707
Нето прилив готовине из активности инвестирања	224.783	170.325
Нето одлив готовине из активности инвестирања		
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања		
Одливи готовине из активности финансирања		126.006
Исплаћене дивиденде		126.006
Нето прилив готовине из активности финансирања		
Нето одлив готовине из активности финансирања		126.006
СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	944.973	1.060.080
СВЕГА ОДЛИВ ГОТОВИНЕ	780.166	1.092.505
НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ	164.807	
НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ		32.425
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	111.402	141.342
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	4.482	2.514
НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	73	29
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	280.618	111.402

5. ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ у периоду од 01.01.2014. до 31.12.2014. године

-у хиљадама динара-

ОПИС	Основни капитал	Резерве	Губитак	Нераспоређени добитак	Укупан капитал
Почетно стање претходне године на дан 01.01.2013. године					
Дуговни салдо рачуна					
Потражни салдо рачуна	2.155.315	110.013		1.896.793	4.162.121
Кориговано почетно стање претходне године на дан 31.12.2013. године					
Кориговани дуговни салдо рачуна					
Кориговани потражни салдо рачуна	2.155.315	110.013		1.896.793	4.162.121
Промене у претходној 2013. години					
Промет на дуговој страни рачуна			233.027	(126.777)	(359.804)
Промет на потражној страни рачуна					
Стање на крају претходне године 31.12.2013. године					3.802.317
Дуговни салдо рачуна			233.027		
Потражни салдо рачуна	2.155.315	110.013		1.770.016	
Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика					
Исправка на дуговој страни				(595.814)	(595.814)
Исправка на потражној страни					
Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01.2014. године					3.206.503
Кориговани дуговни салдо рачуна			233.027		
Кориговани потражни салдо рачуна	2.155.315	110.013		1.174.202	
Промене у текућој 2014. години					(241.105)
Промет на дуговој страни			241.829	(233.027)	
Промет на потражној страни			233.027	724	
Стање на крају текуће године 31.12.2014. године					2.965.398
Дуговни салдо рачуна			241.829		
Потражни салдо рачуна	2.155.315	110.013		941.899	